

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧУВАННЯ
ТА ТОРГІВЛІ

ОБЛІК І АУДИТ
В ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ ТА
РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Практикум

для поточного контролю знань
студентів напрямку підготовки
071 «Облік і оподаткування»

Харків
ХДУХТ
2017

Практикум з дисципліни «Облік і аудит в підприємствах торгівлі та ресторанного господарства» для поточного контролю знань студентів напряму підготовки 071 «Облік і оподаткування» / Н. С. Акімова, А. І. Кашперська. – Х. : ХДУХТ, 2017. – 61 с.

Укладачі: Н.С. Акімова, канд. екон. наук, проф.
А.І. Кашперська, ст. викл.

Рецензент: к-т екон. наук, проф. Баранова А.О.

Кафедра бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом підготовки (спеціальністю) 0.71 Облік і оподаткування

Протокол від « 30 » червня 2016 року № 9

Схвалено вченою радою ХДУХТ
Протокол від « 28 » грудня 2016 року № 9

Схвалено редакційно-видавничою радою ХДУХТ
Протокол від « 26 » грудня 2016 року № 5

© Н. С. Акімова, А.І. Кашперська, 2017
© Харківський державний університет харчування та торгівлі, 2017

ВСТУП

В сучасних умовах торговельна діяльність, а також діяльність в сфері ресторанного бізнесу є досить розповсюдженими видами підприємницької діяльності. Поява великої різноманітності організаційно-правових форм підприємств, залучення у сферу торговельної діяльності значної частини працюючого населення, розвиток конкуренції зумовили необхідність при підготовці фахівців з обліку та аудиту приділити увагу наданню знань з особливостей ведення обліку в цій галузі.

Вивчення дисципліни «Облік і аудит в підприємствах торгівлі та ресторанного господарства» передбачено блоком дисциплін "Варіативна частина дисциплін професійної підготовки" навчального плану підготовки бакалаврів напряму підготовки 071 "Облік і оподаткування".

Метою дисципліни є надання майбутнім фахівцям необхідних знань з питань теорії та організації ведення обліку та аудиту основного виду оборотних активів підприємств торговельно-виробничої сфери - товарних запасів і фінансових результатів діяльності, а також формування у студентів сучасного економічного мислення, глибокого комплексного розуміння проблем управління господарсько-фінансовою діяльністю торгових підприємств та оволодіння навичками їх практичного розв'язання.

Інтегрований підхід до викладання дисципліни «Облік і аудит в підприємствах торгівлі та ресторанного господарства» дозволить сформулювати у студентів такі знання та уміння.

Студент повинен знати:

- ✓ нормативні та регулюючі документи з організації торговельної діяльності та обліку товарних запасів, фінансових результатів торговельної діяльності;
- ✓ систему та умови застосування рахунків для обліку окремих видів запасів з урахуванням специфіки діяльності підприємств торгівлі та ресторанного господарства;
- ✓ процес документування операцій товароруку;
- ✓ формування первісної вартості товарних запасів і порядок розподілу транспортно-заготівельних витрат, методи оцінки цінностей при їх вибутті;
- ✓ техніку проведення та визначення результатів інвентаризації товарів в оптовій та роздрібній торгівлі, продукції власного виробництва в підприємствах ресторанного господарства та їх самостійних цехах;
- ✓ порядок патентування, ліцензування, формування фінансових результатів в бухгалтерському та податковому обліку торговельних підприємств;
- ✓ методи і прийоми проведення аудиту на підприємствах торгівлі та ресторанного бізнесу;
- ✓ методика організації та проведення аудиту товарних запасів.

Студент повинен вміти:

- ✓ аналізувати законодавчі акти, діючі інструктивні та нормативні матеріали;
- ✓ складати, перевіряти та обробляти первинну документацію та записи в облікових регістрах щодо обліку товарних запасів;
- ✓ творчо і критично аналізувати діючу практику обліку товарних операцій та формування фінансових результатів на підприємстві та розробляти обґрунтовані пропозиції щодо її удосконалення;
- ✓ відобразити господарські операції з товарними запасами на рахунках бухгалтерського обліку.
- ✓ оцінити наслідки правильності оцінки та обліку товарних запасів на оподаткування та фінансовий стан підприємства;
- ✓ проводити аудиторську перевірку товарних операцій.

Для досягнення зазначених вище цілей і завдань, з метою вдосконалення методичного забезпечення практичної підготовки та самостійної роботи бакалаврів за напрямом підготовки 071 "Облік і оподаткування" розроблено навчальний посібник з практичним спрямуванням з дисципліни "Облік і аудит в підприємствах торгівлі та ресторанного господарства".

Видання надає змогу закріпити теоретичні знання з обліку та аудиту господарських операцій на підприємствах торгівлі та ресторанного господарства, набути практичних навичок відображення в обліку товарних операцій та результатів діяльності підприємств торгівлі та ресторанного господарства.

У посібнику представлені практичні завдання для аудиторної та самостійної підготовки, тести для контролю рівня засвоєння матеріалу, а також контрольні питання для проміжного та підсумкового контролю знань у відповідності до вимог робочої програми вивчення дисципліни.

Посібник розраховано для студентів напряму підготовки 071 "Облік і оподаткування".

ЧАСТИНА I. ОБЛІК В ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ ТА РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Тема 1. Основні положення роботи підприємств торгівлі і ресторанного господарства та особливості обліку їх діяльності

Практичне заняття № 1

Цільова спрямованість: засвоїти основні положення організацій роботи підприємств торгівлі та ресторанного господарства та з обліку їх діяльності

Питання для контролю знань

1. Розкрити основні поняття, що характеризують діяльність в галузі торгівлі та ресторанного господарства:
 - торгова діяльність;
 - оптова торгівля; роздрібна торгівля, заклади ресторанного господарства;
 - роздрібна торгова мережа, торгове місце;
 - товари;
 - ринковий збір.
2. Характеристика основних положень нормативно - правової бази, що регламентує діяльність в сфері торгівлі.
3. Характеристика основних положень нормативних актів, що регулюють особливості обліку в торгівлі та закладах ресторанного господарства.
4. Що розуміють під запасами в підприємствах торгівлі та ресторанного господарства? Критерії їх визнання згідно з П(С)БО 9 «Запаси».
5. Порядок формування первісної вартості товарів відповідно до П(С)БО 9 «Запаси».
6. Економічна сутність та зміст понять «торгова надбавка», «торгова націнка», «ціна продажу», «роздрібна ціна».
7. Методичні підходи до формування ціни продажу в підприємствах оптової та роздрібною торгівлі.
8. Транспортно-заготівельні витрати (ТЗВ) як елемент первісної вартості товарів, їх склад, порядок включення в первісну вартість.
9. У чому полягає відмінність у формуванні первинної вартості при обміні подібними і неподібними товарами.
10. За якими цінами можливий облік товарів в підприємствах оптової і роздрібною торгівлі?
11. Які методи можуть бути використані для оцінки запасів товарів при їх вибутті в підприємствах оптової торгівлі? Їх суть?

Тема 2. Облік надходження та реалізації товарів в оптовій торгівлі

Практичне заняття № 2

Цільова спрямованість: набути практичних навичок формування первісної вартості товарів, що надійшли та вибули, в підприємствах оптової торгівлі.

Завдання 2.1

Підприємство оптової торгівлі придбало товар на суму 330000 грн., в т.ч. ПДВ - ? Вартість ТЗВ, пов'язаних з придбанням товарів склала за місяць 26400 грн., в т.ч. ПДВ - ? Товар планується реалізувати на суму 448800 грн., в т.ч. ПДВ - ?

Відобразити схематично формування ціни продажу товарів на підприємстві оптової торгівлі, обчисливши величину кожного елементу ціни.

Завдання 2.2

На підставі нижче приведених даних по оптовому підприємству обчислити:

- середній відсоток ТЗВ;
- суму ТЗВ, що відноситься до реалізованих товарів;
- суму ТЗВ, що відноситься до безоплатно переданих товарів;
- суму ТЗВ, що відноситься до залишку товарів.

Дані про стан і рух товарів в оптовому підприємстві (в грн.).

Показники	Товари	ТЗВ
Сума на початок місяця	475300	6140
Реалізовано за місяць:		?
- виходячи з оптової ціни	23241220	
- виходячи з ціни придбання (облікової)	7850400	
Відпущена безоплатно	2500	?
Надійшло за місяць	18250600	195180
Залишок на кінець місяця	?	?

Довідка: товари враховуються на балансі за купівельними цінами, ТЗВ - на окремому субрахунку.

Завдання 2.3

На підставі нижче наведених даних визначити первісну вартість кожного з найменувань товару, що надійшов на склад оптового підприємства. ТЗВ враховуються в ціну товару прямим методом.

Визначити первісну вартість кожного найменування товару за умови, що наказом про облікову політику передбачене:

- включення ТЗВ в ціну пропорційно вартості товарів, що надійшли;
- включення ТЗВ в ціну пропорційно кількості товару.

Найменування	Од. вим.	Кількість	Ціна постачальника без ПДВ	Вартість без ПДВ
Товар «А»	кг	900	9,0	8100
Товар «В»	шт.	15100	7,5	113250
Товар «С»	кг	700	14,50	10150
Разом				131500
ТЗВ				1685

Практичне заняття № 3

Цільова спрямованість: засвоїти порядок документального оформлення руху товарів в оптовій торгівлі.

Питання для контролю знань

1. Основні вимоги до складання договорів постачання, купівлі – продажу товарів. Вплив умов договорів на відображення в обліку господарських операцій.

2. Первинні документи, які надходять від постачальника, та які заповнюються на підприємстві при отриманні товарів.

3. Первинні документи при доставці вантажів автомобільним транспортом.

4. Особливості документального оформлення вантажів при доставці (відправці) залізницею.

5. Організація приймання товарів по кількості і якості (з урахуванням умов їх доставки та упаковки).

6. Документальне оформлення розбіжностей, встановлених при прийманні.

7. Організація аналітичного обліку товарів в оптовій торгівлі. Звітність матеріально відповідальних осіб про рух товарів на складі оптового підприємства.

Завдання 3.1

Оптовій базі «Продтовари» доставлений товар від ВАТ «Експрес» автотранспортом. Виписати товарно-транспортну накладну від імені постачальника, оформити податкову накладну:

Показники	Постачальник (вантажовідправник)	Покупець (замовник, вантажоодержувач)
Повне найменування	ПАТ «Експрес»	ТОВ «Продтовари»
Адреса підприємства	м. Харків, пер. Сонячний, 23	м. Харків, вул. Поштовий в'їзд, 40
Індивідуальний податковий номер	214500013520	212000955670
Номер свідоцтва про реєстрацію платника ПДВ	11121300	12101140
Обслуговуючий банк і його МФО	ХВ АК Укрсоцбанк, м. Харків МФО 351046	АКБСР в Держинском р-ні м. Харкова МФО 351071

Поточний рахунок підприємства	26007456856003	26104457507007
Ідентифікаційний код підприємства	23407040	24150025

Додаткові дані:

Товар доставлений; автотранспортом постачальника. Витрати на доставку покупець не відшкодовує. Товарно-транспортна накладна – серія ОЗААБ № 513110 від 04 вересня 20__ р.

Автомобіль АХ № 78-15 ХА, Подорожній лист № 2711 від 04 вересня 20__ р.

Водій - експедитор Кліменко І.А.

Товари відпустив Савченко Л.І.

Товар і тару за якістю прийняв Осієнко Д.П.

Номер податкової накладної - 22175 від 04 вересня 20__ р.

Оптовій базі відпущені:

Найменування товару	Од. вим.	Кількість	Ціна без ПДВ, грн.
Масло вершкове «Корівка»	кг	800	74,0
Маргарин столовий	кг	700	50,00
Ящики картонні	шт.	75	7,50

При необхідності інші додаткові дані вказує викладач.

Завдання 3.2

Оптовою базою «Продтовари» 04 вересня 20__ р. відвантажений товар ЗАТ «ТД Олексіївський».

Доставка здійснена транспортом бази за рахунок покупця.

Виписати товарно-транспортну накладну № 1971 від 04 вересня 20__ р., податкову накладну № 1127 від 04 вересня 20__ р.

Вхідні дані частково взяти з завдання 3.1.

Додаткові дані:

Автомобіль ГАЗ - 53 АХ № 81-45 ХА. Подорожній лист № 01271 від 04.09.20__ р.

Водій-експедитор Сазонов А.А.

Товари відпустив Романов Д.К.

Відвантажені товари:

Найменування товару	Од. вим.	Кількість	Ціна без ПДВ, грн.
Масло вершкове «Корівка»	кг	200	80,00
Маргарин столовий	кг	120	55,00
Ящики картонні	шт.	16	7,50

Завдання 3.3

На склад оптової бази «Продтовари» оприбутковані ковбаси, одержані від Полтавського м'ясокомбінату. Товар доставлений транспортом

постачальника.

Покупець відшкодує витрати по доставці.

Використовуючи реквізити підприємства (див. завдання 3.1) і додаткові дані заповнити від імені постачальника наступні первинні документи:

- 1) видаткову накладну (№ 727 від 04.09.20__ р.);
- 2) товарно-транспортну накладну (ААВ № 527163 від 04.09.20__ р.);
- 3) податкову накладну (№ 03015 від 04.09.20__ р.)

Додаткові дані:

1. Найменування постачальника - Полтавський м'ясокомбінат
його адреса - м. Полтава пр. Миру 172
індивідуальний податковий номер - 262510001122
номер свідоцтва платника ПДВ - 22221111
2. Автомобіль АХ № 75-12 ПА. Подорожній лист № 135 від 04.09.20__ р.
3. Водій - експедитор - Сердюк І.П..
Товар і тару відпустив – Петренко Л.Н.
4. Транспортні витрати 380 грн., в т.ч. ПДВ 20%.

Перелік відвантаженої продукції та відпускні ціни на неї:

№ з/п	Найменування	Од. вим.	Кількість	Ціна з ПДВ, грн.
1	Ковбаса Полтавська с/к	кг	175	36,0
2	Ковбаса Львівська н/к	кг	250,5	18,60
3	Ковбаса Сервілат в/к	кг	192	17,70
4	Ковбаса Сялямі в/к	кг	86	15,70
5	Ковбаса Ніжинська н/к	кг	145	21,00
6	Ящики пластикові	шт.	28	8,00

5. Згідно договору постачання № 21 від 29 листопада попереднього року тара є зворотною.
6. При прийманні товару на складі встановлена нестача за такими позиціями:
Ковбаса «Львівська» - 0,1 кг;
Ковбаса «Сервілат» - 0,1 кг;
Ковбаса «Ніжинська» - 11кг.

Для встановлення причини розбіжності скористатися Додатком 10 до наказу Міністерства торгівлі СРСР від 02.04.1987 р. № 88.

На підставі зроблених розрахунків прийняти рішення про причини розбіжності та їх документальне оформлення.

Завдання 3.4

Оформити відпуск товарів оптовою базою «Продтовари» приватній фірмі «Хвиля», що не є платником ПДВ. Покупець самостійно здійснює транспортування товару.

Вихідні дані:

Дата відвантаження - 04.09.20__ р.

Видаткова накладна -№ 0971.

Довіреність № 45 від 04.09.20__ р. виписана на директора ПФ «Хвиля» Сергєєва Р.П.

Відпущені продукти:

Найменування	Од. вим.	Кількість	Відпускна ціна з ПДВ, грн.
Масло вершкове «Корівка»	Кг	40	85,00
Ковбаса Полтавська с/к	Кг	35,7	120,00
Ковбаса Сервілат в/к	Кг	46,6	143,00
Ящики дерев'яні	шт.	5	13,00
Ящики картонні	шт.	2	8,00

Завдання 3.5

На підставі розв'язання завдань 3.1 – 3.4 скласти товарний звіт матеріально відповідальної особи по складу за 4 вересня поточного року.

Матеріально відповідальна особа Алексєєв Д.К.

Залишок товарів на 4.09.20__ р. - 1279524 грн.; тари —5720 грн.

Звіт прийняв і перевірів бухгалтер Матвєєва О.В.

Практичне заняття 4-5

Цільова спрямованість: набути практичних навичок відображення на рахунках бухгалтерського обліку надходження товарів на підприємства оптової торгівлі.

Питання для контролю знань

1. Дати економічну характеристику субрахункам 281 «Товари на складах», 289 «Транспортно - заготівельні витрати».

2. Розкрити техніку обліку і економічний зміст записів на рахунках при оприбутковуванні товарів.

3. Який порядок відображення на рахунках бухгалтерського обліку встановлених розбіжностей при прийманні товарів, враховуючи варіанти, коли була здійснена передплата та ні, якщо:

3.1 нестача в межах норм природного убутку при транспортуванні;

3.2 нестача виникла з вини постачальника;

3.3 нестача виникла з вини експедитора - працівника підприємства-покупця.

4. Техніка відображення на рахунках надходження товарів з інших джерел.

5. Умови визнання доходу від реалізації.

6. Відображення в обліку процесу реалізації товарів з складу оптових торгових підприємств.

7. Техніка відображення в обліку реалізації товарів транзитом.

8. Особливості обліку операцій товарного кредиту.

Завдання 4.1

Підприємством оптової торгівлі на умовах передоплати за договором купівлі-продажу придбаний товар на суму 9000 грн., в т.ч. ПДВ - 1500 грн., Крім того, здійснено передоплату автотранспортному підприємству за транспортні послуги з перевезення товару в сумі 240 грн., в т.ч. ПДВ - 40 грн. Товар доставлений і оприбутковано на склад. ТЗВ відображується на окремому субрахунку.

Завдання 4.2

Використовуючи вихідні дані завдання 4.1, врахувати що товару А надійшло 1100 од. на суму 6600 грн., в т.ч. ПДВ, а товару В 200 од. на суму 2400 грн., в т.ч. ПДВ. ТЗВ включений до первісної вартості прямим методом.

Завдання 4.3

На підприємство оптової торгівлі надійшов товар. Згідно супровідному документу постачальника - товарно-транспортній накладній - кількість товару становить 100 од., а вартість товару - 24000 грн., в т.ч. ПДВ - 4000 грн. Транспортні витрати з доставки товару, зазначені в документах постачальника, склали 180 грн., в т.ч. ПДВ - 30 грн. Є податкова накладна постачальника. Оплата за товар проведена в наступному звітному періоді. ТЗВ включений до первісної вартості прямим методом.

Завдання 4.4

Надійшли товари і тара на склад оптової бази. У товарно-транспортній накладній значиться: вартість товару б/ПДВ - 6280 грн., ПДВ 20% - ?, вартість тари - 150 грн., Транспортні витрати б/ПДВ - 170 грн., ПДВ 20% -? Визначити суму до сплати в обліку і відобразити в обліку оприбуткування товарів за умови, що під час приймання встановлена недостача з вини постачальника 180 грн. б/ПДВ. ТЗВ враховуються окремо.

Завдання 4.5

На склад оптового підприємства надійшов товар - пиво "Оболонь".
Маршрут руху: Київ – Харків; відстань – 600 км.

За документами постачальника значиться:

- кількість – 5000 пляшок;
- відпускна ціна – 12,80 грн. (з ПДВ).

За домовленістю сторін витрати з транспортування автомобільним транспортом покладені на покупця.

Витрати, пов'язані з доставкою товару склали 420 грн., в т. ч. ПДВ;

Фактична кількість товару при прийомі на складі становила 4995 пляшок.

ТЗВ включаються до собівартості придбаних товарів.

Необхідно: 1) Визначити вартість товару, що підлягає сплаті постачальнику, та вартість товару, що фактично оприбуткована на склад;

2) Обчислити розмір втрат при транспортуванні (кількість пляшок пива та їх вартість) і прийняти рішення про джерела списання нестачі;

3) Відобразити в обліку дану операцію з оприбуткування товару.

Довідка: Норми втрат від бою скляної тари з харчовими товарами при транспортуванні автомобільним транспортом наведені в додатку № 12 до наказу Міністерства торгівлі СРСР від 2 квітня 1987 р. № 88.

Завдання 4.6

На склад оптового підприємства оприбутковано товар. У документах постачальника значиться:

Найменування	Од. вим.	Кількість	Ціна (без ПДВ)	Сума (без ПДВ)	ПДВ 20%
Товар А	кг	2000	15,0	30000	6000
Товар В	шт	15000	4,0	60000	12000
Всього				90000	18000
Витрати з доставки				500	100

При прийманні товару А встановлена недостача в кількості 4 кг. У межах норм убутку в дорозі.

Завдання 5.1

Оптовим торговим підприємством, розташованим в Харкові, одержані парфюмерно-косметичні товари від виробника ТОВ «Аромат», що знаходиться в цьому ж місті.

Витрати по доставці склали 240 грн., в т.ч. ПДВ.

При прийманні в упаковках виявлений бій відповідно по одній одиниці туалетної води «Свіжість» і одеколону «Саша».

В документах постачальника значиться:

Найменування	Од. вим.	Кількість	Кількість місць в упаковці	Вид тари	Ціна за од. (з ПДВ) грн.
Вода туалетна «Ранок»	уп.	280	20	скло	510,00
Вода туалетна «Свіжість»	уп.	500	20	скло	378,00
Одеколон «Саша»	уп.	350	30	скло	216,00
Шампунь «Ромашка»	од.	2000	-	пласт.	36,00
Ящики картонні	шт.	350		-	4,66

Довідка: 1) ТЗВ враховуються на окремому субрахунку.
2) Податкова накладна надана.
3) Норми втрат парфюмерно-косметичних товарів при транспортуванні, зберіганні і реалізації і Порядок їх застосування, затверджені наказом Міністерства торгівлі СРСР від 24.10.1984 р. № 265.

Завдання 5.2

Підприємством оптової торгівлі за договором купівлі-продажу придбана партія шампанського у заводу шампанських вин. Вартість договору становить 60000 грн., в т.ч. ПДВ - 10000 грн. У звітному періоді торговим підприємством частину придбаного шампанського була продана, в т.ч. на умовах передоплати 30000 грн. Виручка від реалізації склала 52800 грн., в т.ч. ПДВ.

На основі наведених даних відобразити оприбуткування товару та його реалізацію зі складу.

Завдання 5.3

Надійшли на оптову базу товари. В документах постачальника значиться: вартість за відпускними цінами б/ПДВ – 350000 грн. НДС 20% - 70000 грн. (податкова накладна є в наявності). ТЗВ включаються в ціну товару прямим методом. При прийманні встановлена нестача товару на суму 100 грн. (без ПДВ):

- а) винна особа не встановлена;
- б) нестача відбулася з вини експедитора.

Примітка: Договором про матеріальну відповідальність передбачено при такій ситуації відшкодування і суми недоотриманого у зв'язку з нестачею доходу, розмір якого в цій ситуації склав 7% сумі недостачі з урахуванням ПДВ.

Завдання 5.4

Оприбутковані товари, що безоплатно поступили. вартість за даними продавця - 23000 грн. Витрати по доставці здійснені покупцем і склали 180 грн., в т.ч. ПДВ.

Практичне заняття 6-7

Цільова спрямованість: набути практичних навичок відображення на рахунках бухгалтерського обліку реалізації товарів на підприємства оптової торгівлі.

Питання для контролю знань

1. Умови визнання доходу від реалізації.

2. Відображення в обліку процесу реалізації товарів з складу оптових торгових підприємств.
3. Техніка відображення в обліку реалізації товарів транзитом.
4. Особливості обліку операцій товарного кредиту.
5. Особливості обліку бартерних операцій.

Завдання 6.1

Впродовж місяця зі складу оптового підприємства було відвантажено товарів на суму 16800 тис. грн., в т.ч. ПДВ 20% ? Вартість зворотної тари - 47200 грн. Доставка товару покупцям здійснилася орендованим транспортом. Покупцеві виставлений рахунок за зроблені послуги з доставки в сумі 2130 грн., в т.ч. ПДВ 20% ?

Витрати за змістом цього транспорту склали:

- орендна плата((без ПДВ)) - 1000 грн.;
- витрата бензину((без ПДВ)) - 320 грн.;
- зарплата водія і нарахування на неї - 552 грн.

Завдання 6.2

Списується вартість реалізованих зі складу оптового підприємства товарів. Їх облікова купівельна вартість 725300 грн. середній транспортно-заготівельних витрат дорівнює 1,165%.

Завдання 6.3

На підставі рознарядки оптового підприємства постачальник відвантажив покупцеві транзитом товари. У отриманих від постачальника розрахунково-платіжних документах значиться: вартість за відпускними цінами постачальника - 50000грн. крім того ПДВ 20%. Доставка здійснена найманим транспортом. Була зроблена передоплата. Витрати з доставки склали 690 грн., в т.ч. ПДВ 20%.

Завдання 6.4

Оптовою базою отримані розрахунково-платіжні документи постачальника про відвантаження транзитом товару покупцеві. Вартість за цінами постачальника 48000 грн., в т.ч. ПДВ; вартість за цінами оптового підприємства 49920 грн., в т.ч. ПДВ.

Завдання 6.5

Оптовою базою відображено дохід за організацію транзитного обороту, отриманий від постачальників в сумі 24600 грн., в т.ч. ПДВ і від покупців в сумі 17400 грн., в т.ч. ПДВ.

Завдання 6.6

Оптовим підприємством пред'явлені покупцеві розрахунково-платіжні документи за відвантажені транзитом товари. Вартість товарів за цінами оптового підприємства 66900 грн., в т.ч. ПДВ. Покупцями була зроблена передоплата.

Завдання 6.7

За договором купівлі-продажу на банківський рахунок оптового торгового підприємства надійшла передоплата за товар. Договірна вартість товару складає 18000 грн., в т.ч. ПДВ - 3000 грн. Відвантажений товар, облікова вартість якого складає 13500 грн.

Завдання 7.1

Оптовим підприємством "Альтаір" здійснено відвантаження товарів на суму 186300 грн., в т.ч. ПДВ – 20% (податкова накладна виписана) відповідно до договору на умовах товарного кредиту. Відстрочення платежу надане на 6 місяців. Щомісячно за відстрочення платежу стягується % розмірі 0,5% суми постачання. Облікова вартість реалізованих товарів 142200 грн.

Відобразити господарські операції:

- а) в обліку покупця;
- б) в обліку продавця.

Завдання 7.2

Договором купівлі-продажу на умовах товарного кредиту передбачена щомісячна сплата а відстрочення платежу : 360 грн., в т.ч. ПДВ – 20%, а також пеня за кожен день прострочення платежу 0,05% суми боргу. За цим договором було відвантажено товарів на 96600 грн., в т.ч. ПДВ - 16000 грн. Погашення основної суми боргу і відсотків за останній місяць відстрочення платежу здійснено із затримкою на 16 днів.

Відобразити нарахування доходу за відстрочення платежу з товарного кредиту і пені за прострочення терміну погашення боргу як в обліку продавця, так і покупця товарів.

Завдання 7.3

Підприємство А здійснило обмін запасних частин балансовою (первинною) вартістю 2000 грн. На запасні частини придбані у підприємства

Б балансовою вартістю 1400 грн. Договірна вартість встановлена на рівні справедливої вартості і складає 1500 грн., крім того ПДВ - 300 грн.

Відобразити господарські операції в обліку як підприємства А, так і підприємства Б.

Завдання 7.4

Підприємство А здійснило обмін палива первинною вартістю 4500 грн. на будматеріали, первинною вартістю 5500 грн. з підприємством Б. Договірна вартість прийнята на рівні справедливої вартості і складає 6000 грн., в т.ч. ПДВ - 1000 грн.

Відобразити господарські операції в обліку як підприємства А, так і підприємства Б.

Завдання 7.5

Підприємство А відпускає по бартерному контракту товар вартістю 30000 грн, в т.ч. ПДВ – 5000 грн. (облікова вартість 23900 грн.) підприємству Б, в обмін на будматеріали, для ремонту, вартістю 28200 грн. в т.ч. ПДВ – 4700 грн. (облікова вартість 22500 грн.) і отримує доплату від підприємства Б, в сумі 1800 грн., в т.ч. ПДВ - 300 грн.

Відобразити господарські операції в обліку як підприємства А, так і підприємства Б.

Завдання 7.6

Підприємство А відвантажує підприємству Б (торговій фірмі) готову продукцію вартістю 14100 грн., в т.ч. ПДВ - 2350 грн. (облікова вартість – 9300 грн.).

Підприємство Б відвантажує товар вартістю 18000 грн. в т.ч. ПДВ – 3000 грн. (облікова вартість товару – 11700 грн.). Підприємство А здійснює доплату підприємству Б грошовими коштами в сумі 3900 грн.

Тема 3. Особливості обліку надходження та реалізації товарів в роздрібній торгівлі

Практичне заняття 8-9

Цільова спрямованість: засвоїти особливості обліку руху товарів в роздрібній торгівлі.

Питання для контролю знань

1. Джерела і документальне оформлення надходження товарів на підприємства роздрібною торгівлі.

2. Характеристика рахунків бухгалтерського обліку, що застосовуються
 - для обліку надходження товарів в роздрібну торгівлю;
 - для обліку доходів і витрат від реалізації товарів в роздрібній торгівлі.
3. Підготовка м'ясо-копчених і ковбасних виробів до продажу, особливості обліку під час надходження таких продуктів.
4. Документальне оформлення і облік продажу товарів населенню за готівку (при роботі РРО, при виході РРО з експлуатації в результаті поломки, відключення електроенергії, порядок заповнення журналу роботи РРО тощо).
5. Особливості документального оформлення і обліку продажу товарів в розстрочку.
6. Визначення собівартості реалізованих товарів. Методика розрахунку реалізованої торгової націнки та її облік.

Завдання 8.1

До магазину надійшли товари. В документах постачальника значиться (у грн.):

Вартість за відпускними цінами	10000
Тара зворотна	2000
ПДВ 20% _____	?
До сплати	?

При прийманні встановлена нестача з вини експедитора: вартість товару - 250 грн.; вартість тари зворотної - 50 грн.

Товар оприбуткований з торговою націнкою 30%.

Завдання 8.2

Роздрібне підприємство торгівлі одержало з складу оптової бази скляний господарський посуд в упаковці заводу-виробника на суму 24000 грн., в т.ч. ПДВ 20% - 4000 грн. Витрати з доставки вантажу автотранспортом склали 192 грн., в т.ч. ПДВ – 32 грн.

При прийманні виявлений бій на суму 840 грн. (з ПДВ).

При прийнятті рішення про джерела списання бою необхідно врахувати Норми втрат (бою) фарфоро-фаянсових майолікових і гончарних товарів, посуду скляного сортового, господарського, кухонного з жаростійкого скла та колб для термосів при транспортуванні, зберіганні та реалізації, затверджені наказом Міністерства торгівлі СРСР від 4 січня 1988 р. № 2 (п. 3).

Завдання 8.3

Надійшли товари від постачальників на підприємство роздрібною торгівлі. Вартість товарів, вказана в супровідних документах постачальника,

склала 4200 грн., в т.ч. ПДВ - 700 грн., транспортні витрати - 180 грн., в т.ч. ПДВ - 30 грн. при прийманні товарів виявлена нестача з вини постачальника в сумі 84 грн., в т.ч. ПДВ - 14 грн. Складений відповідний акт. Товари, що фактично поступили, оприбутковані на суму 453,6 грн. Постачальник визнав свою провину. У цьому ж звітному періоді постачальник погасив пред'явлену до нього претензію:

- а) шляхом допоставки товару;
- б) грошовими коштами. При цьому постачальник виписав розрахунок коригування сум ПДВ.

Завдання 8.4

Експедитором роздрібного торгового підприємства доставлені 15 червня поточного року від м'ясокомбінату м'ясо-ковбасні вироби. Відстань 30 км.

При прийманні встановлені розбіжності між даними, що вказані в документах постачальника і кількістю товару, що встановлена при оприбуткуванні.

Найменування	Кількість за документами постачальника, кг	Ціна постачальника, без ПДВ (грн.)	Кількість за даними при прийманні, кг	Ціна продажу з ПДВ, грн.
Ковбаса куряча вар.	150,5	100,50	150,35	120,20
Ковбаса ніжинська в/к	200,7	150,00	199,5	180,40
Балик дарницький	100,3	200,50	100,3	250,90
Ковбаса львівська н/к	172,1	100,00	172,0	130,80

Податкова накладна від м'ясокомбінату отримана.

- Необхідно:**
- 1) Обчислити втрати продуктів при транспортуванні;
 - 2) Обчислити розмір відходів, що мають місце при підготовці товару до продажу;
 - 3) Відобразити в обліку оприбуткування товарів в магазині (вартість товару, що фактично приймається матеріально відповідальною особою, втрати в межах норм убутку при транспортуванні, суму торгової надбавки, податку на додану вартість в ціні постачальника тощо).

Примітка: При розв'язанні даної ситуації необхідно врахувати Норми природного убутку продовольчих товарів при транспортуванні автомобільним і гужовим транспортом (додаток 10 до наказу Міністерства торгівлі СРСР від 02.04.1987р. № 88); Норми відходів при підготовці до продажу напівкопчених ковбас національного асортименту (додаток 1 до наказу Міністерства торгівлі УРСР від 23.09.1987 р. № 274/237); Норми відходів при підготовці до продажу копченини і ковбасних виробів (додаток

1 до наказу Міністерства торгівлі УРСР від .14.12.89 р. № 122).

Завдання 9.1

Зробити розрахунок реалізованої торгової націнки в магазині за місяць і відобразити в обліку націнку, що відноситься до отриманих товарів і реалізованих.

Вихідні дані, грн.:

Сальдо на початок місяця по субрахунку 285 «Торгова націнка»	– 4640
Торгова надбавка на товар, що надійшов	– 33800
Залишок товару на початок місяця (сальдо субрах. 282 «Товари в торгівлі»)	–
13200	
Оприбутковано товарів за місяць за цінами постачальника	– 87100
Реалізовано товарів за місяць	– 110100

Завдання 9.2

Обчислити і відобразити в обліку собівартість реалізованих в роздрібній торгівлі товарів на підставі таких даних, в грн.:

Залишок товарів на початок місяця	– 75500
Сальдо по субрахунку 285 на початок місяця	– 22460
Сальдо по субрахунку 289 на початок місяця	– 520
Оприбутковано товарів за місяць	– 441540
ТЗВ за місяць	– 4520
Торгова націнка на товари, що оприбутковані	– 143500
Вартість реалізованих товарів за місяць з урахуванням наданої знижки	– 397100
Сума наданої знижки	– 16500

Завдання 9.3

На початок місяця на підприємстві роздрібною торгівлі залишок товарів складав 72000 грн., суму торгової надбавки - 14400 грн. Впродовж місяця підприємством були придбані товари на суму 366000 грн., в т.ч. ПДВ - 61000 грн. На придбані товари нарахована торгова надбавка в сумі 201900 грн. За звітний період підприємством реалізований товар на суму 426000 грн., в т.ч. ПДВ - 71000 грн. Зробити розрахунок реалізованої торгової надбавки і відбити усі господарські операції у бухгалтерському обліку.

Завдання 9.4

Відобразити дохід від продажу товару на умовах розстрочки платежу. Вартість товару, що реалізується, 8490 грн., в т. ч. ПДВ 20%. Розстрочка надана фізичній особі на 12 місяців. Середньомісячна заробітна платня 3900

грн. Процент за от строчку розрахунків – 12% річних.

Необхідно: 1) визначити граничну суму кредиту, що надається, і суму первинного внеску;

2) провести розрахунок суми чергових платежів;

3) скласти бухгалтерські проводки в поточному і подальших місяцях.

Завдання 9.5

Магазином здійснений продаж фізичній особі телевізора і відеомагнітофона, загальною вартістю 13200 грн., в т.ч. ПДВ 20% - 2200 грн., в розстрочку на 6 місяців. Середньомісячна заробітна платня фізичної особи складає 3620 грн. Кредит наданий під 18% річних.

Необхідно: 1) визначити граничну суму кредиту, що надається, і суму первинного внеску;

2) провести розрахунок суми чергових платежів;

3) скласти бухгалтерські проводки в поточному і подальших місяцях.

Завдання 9.6

Вартість реалізованого в розстрочку холодильника склала 12600 грн., в т.ч. ПДВ - 2100 грн. Розстрочка надана на 6 місяців під 24% річних. Середньомісячна з/п покупця - 4200 грн. Потрібні: 1) визначити граничну суму кредиту, що надається, і суму первинного внеску; 2) зробити розрахунок суми чергових платежів; 3) скласти бухгалтерські проводки в поточному і подальших місяцях.

Завдання 9.7

Підприємство здійснює оптово-роздрібну торгівлю. Облік товарів на складі ведеться за цінами придбання, а в магазині - за цінами продажу. У магазин товари, надходять як зі складу, так і безпосередньо від зовнішніх постачальників.

Залишки по рахунках бухгалтерського обліку на початок звітного місяця склали:

Субрахунок 281 «Товари на складі» – 146000 грн.

Субрахунок 282 «Товари в торгівлі» – 28560 грн.

Субрахунок 285 «Торгова націнка» – 10995 грн.

Субрахунок 2891 «ТЗВ на складі» – 6650 грн.

Субрахунок 2892 «ТЗВ в магазині» – 720 грн.

Господарські операції, здійснені за звітний місяць:

№ з/п	Зміст операції	Сума, грн.
1	Оприбуткований на склад товар, що надійшов від	552720

	постачальників., в т.ч. ПДВ 20 %	92120
2	Сума транспортно-заготівельних витрат, понесених у зв'язку з доставкою товарів на склад, в т.ч. ПДВ 20 %	4236 706
3	Оприбутковані в магазин товари, що надійшли від постачальників, крім того ПДВ 20 %	75400 15080
4	Сума транспортно-заготівельних витрат, понесені у зв'язку з доставкою товарів в магазин, крім того ПДВ 20 %	770 154
5	Відображено різницю між вартістю оприбуткованого в магазин товару за цінами продажу і цінами придбання	47450
6	Відпущений товар із складу в магазин: - вартістю за цінами придбання - вартістю за цінами продажу	30200 48740
7	Відпущені для адміністративно-господарських потреб: - товари з складу; - товари з магазину т.ч. сума торгової надбавки	210 150 58
8	Повернені з магазину товари постачальнику у зв'язку зі встановленим прихованим браком: - вартість за цінами продажу - вартість за ціною придбання без ПДВ	600 380
9	Відвантажені з складу товари покупцям в т.ч. ПДВ 20 %	753480 125580
10	Списана вартість реалізованих з складу товарів за цінами придбання	546000
11	Реалізовано товарів в магазині кінцевому споживачу, в т.ч. ПДВ 20 %	120630 ?
12	Списана вартість реалізованих в магазині товарів	?

На підставі наведених даних необхідно:

- 1) відобразити в бухгалтерському обліку господарські операції;
- 2) провести розрахунок реалізованої торгової націнки і списати її в обліку;
- 3) визначити суму ТЗВ, яка відноситься до товарів, що надійшли на склад і в магазин;
- 4) обчислити ТЗВ, що відносяться до вибулих товарів (по всіх напрямках) як зі складу, так в магазині, і відобразити суми в обліку.

Тема 4. Особливості обліку товарних операцій в комісійній торгівлі

Практичне заняття 10

Цільова спрямованість: засвоїти особливості документального оформлення та обліку товарних операцій в комісійній торгівлі.

Питання для контролю знань

1. Нормативно – правова база, що регламентує здійснення операцій продажу на умовах договору комісії.
2. Правила здійснення комісійної торгівлі:
 - 1.1 Порядок отримання товарів на комісію.
 - 1.2 Терміни реалізації прийнятого на комісію товару та умови його уцінки.
 - 1.3 Оформлення продажу і повернення нереалізованих товарів.
2. Система рахунків, що застосовуються для відображення операцій продажу товарів на умовах комісії.
3. Відображення в обліку оприбуткування і продажу товарів на умовах комісії:
 - 3.1 у комісіонера;
 - 3.2 у комітента.
4. Особливості відображення в обліку операцій за договором доручення на покупку товарів (у повіреного і у довірителя).

Завдання 10.1

Фізичною особою, громадянином України, зданий на комісію товар, який вже був у використанні. Комітент повинен отримати при реалізації товару 5000 грн. Комісійна винагорода 10%.

Необхідно: визначити ціну реалізації і відобразити в обліку операції з продажу цього товару і розрахунків з комітентом.

Завдання 10.2

Прийнятий на комісію товар, який вже був у використанні від громадянина України. Вартість товару за оцінкою комітента і комісіонера 13700 грн. Ступінь зносу 15%. Розмір комісійної винагороди (б/ПДВ) 8% або 1096 грн. Сума до видачі комітентові 12500 грн.

Необхідно: відбити в обліку операції з продажу цього товару.

Завдання 10.3

Громадянином України зданий на комісію новий товар. При реалізації товару йому (комітентові) належить 7000 грн. Комісійна винагорода обумовлена у розмірі 10%.

Необхідно: визначити ціну реалізації і відбити в обліку операції з продажу цього товару.

Завдання 10.4

Фізичною особою - іноземним громадянином 20 вересня зданий на комісію товар, вартість якого визначена в 15000 грн. Комісійна винагорода обумовлена 10% ціни продажу. Товар був реалізований 26 листопада.

Необхідно:

- 1) зробити уцінку товару і відбити в обліку;
- 2) визначити, за якою ціною був проданий товар, яка сума комісійної винагороди і належна комітентові; відбити в обліку;
- 3) утримати прибутковий податок і відбити в обліку розрахунки з комітентом за реалізований товар.

Завдання 10.5

Фізичною особою 1 серпня здані на комісію 2 од. товару, вартість одиниці визначена - 8500 грн. Комісійна винагорода обумовлена 8% від ціни продажу. Одна одиниця товару була продана 5 жовтня, а друга повернена 11 жовтня.

Необхідно:

- 1) зробити уцінку товару і відобразити в обліку;
- 2) визначити належні суми винагороди комісіонерові і виплати комітентові;
- 3) зробити розрахунок і відбити в обліку утримані суми за зберігання поверненого товару;
- 4) відобразити в обліку повний розрахунок з комітентом за проданий і повернений товар.

Завдання 10.6

Згідно з укладеним договором комісії підприємство А (комітент) доручає підприємству Б (комісіонер) реалізувати товар за вартістю 18600 грн., в т.ч. ПДВ 20% - 3100 грн.

Комісійну винагороду визначено у розмірі 5% вартості продажу товару, суму якої комісіонер утримує з виручки за реалізований товар. У поточному місяці було реалізовано товару на суму 7440 грн.

Необхідно відобразити господарські операції:

- а) в обліку комітента;
- б) в обліку та комісіонера;
- в) в обліку та комісіонера за умови передплати від комітента.

Завдання 10.7

Комісійним магазином повернуті комітенту речі, вартість яких на дату приймання становила 1000 грн. Речі знаходилися у комісіонера 70 днів. Які операції зумовила дана ситуація. Відобразити її наслідки в обліку.

Завдання 10.8

Згідно з умовами договору комісії підприємство А (комітент) доручає підприємству Б (комісіонеру) придбати товар. Для цієї мети на банківський

рахунок комісiонера перерахованi грошовi кошти в сумi 28000 грн., Потiм комісiонером придбаний товар на суму 26700 грн., в т.ч. ПДВ - 4450 грн. Комiтенту переданий придбаний товар i повернута надмiрно перерахована сума (за вирахуванням комісiйної винагороди в сумi 720 грн., в т.ч. ПДВ - 120 грн.).

Необхiдно: вiдобразити господарськi операцiї в бухгалтерськомu облiку пiдприємства А та пiдприємства Б.

Тема 5. Облiк тари та iнших операцiй з руху товарiв в пiдприємствах торгiвлi

Практичне заняття 11-12

Цiльова спрямованiсть: засвоїти теоретичнi положення i набути практичних навичок вiдображення в облiку тари та iнших товарних операцiй.

Питання для контролю знань

1. Облiк операцiй, пов'язаних з поверненням товару (у продавця – пiдприємства оптової торгiвлi та у покупця – пiдприємства роздрiбної торгiвлi).
2. Особливостi облiку повернення товарiв покупцями на пiдприємствах роздрiбної торгiвлi.
3. Класифiкацiя i оцiнка тари.
4. Вiдображення в облiку операцiй з тарою (окрiм скляної) в пiдприємствах торгiвлi (в т. ч. зворотної, заставної).
5. Особливостi облiку склотари в пiдприємствах роздрiбної торгiвлi.

Завдання 11.1

Оптовiй базi – продавцю був повернутий товар покупцем - платником ПДВ, реалiзований йому в цьому ж звітному перiодi. Вартiсть за цiнами продажу 8400 грн., в т.ч. ПДВ 20% - 1400 грн. Вартiсть в облiкових цiнах складу - 5600 грн.

Завдання 11.2

Оптовою базою одержаний товар, що повернений покупцем - неплатником ПДВ, реалiзацiя якого була здiйснена в попередньому звітному перiодi. Вартiсть за цiнами продажу 5400 грн., за цiнами складу 4200 грн.

Завдання 11.3

Магазином повернений постачальнику неякiсний товар, недолiки якого виявленi пiсля оприбуткування. Вартiсть за цiнами магазину 9600 грн., в т.ч. ПДВ 20%; за цiнами постачальника (без ПДВ) 6000 грн. Постачальнику пред'явлена претензiя.

Завдання 11.4

У січні в магазин повернений товар покупцем - фізичною особою, придбаний минулого місяця на суму 420 грн. Середній відсоток надбавки в місяці продажу склав 42,5%, ТЗВ - 1,154%.

Завдання 11.5

Оптовою базою повернена частина товару постачальнику в місяці їх оприбуткування. Вартість за цінами придбання без ПДВ – 3000 грн.

Завдання 11.6

У зв'язку з виявленням прихованих дефектів оптовою базою повернена частина товарів постачальнику. Товар був оприбуткований минулого місяця. Вартість за цінами постачальника (без ПДВ) - 4000 грн. Середній відсоток ТЗВ минулого місяця склав 1,274%.

Завдання 11.7

Оптовою базою повернутий товар постачальнику. Вартість товару за цінами постачальника 5200 грн. (б/ПДВ), за первісною вартістю 5280 грн. ТЗВ включені до первісної вартості прямим методом.

Завдання 12.1

Роздрібне торгове підприємство придбало у заводу-виробника на умовах передоплати напої в склотарі. Склотара і тара в договорі визначена як заставна.

Вихідні дані:

- ✓ Вартість напоїв за цінами постачальника 12000 грн., в т.ч. ПДВ 20%.
- ✓ Вартість пляшок - 2000 грн.
- ✓ Вартість ящиків - 3200 грн.
- ✓ Торгова націнка на напої - 25%.

Вся партія напоїв була реалізована в цьому ж звітному періоді. Щоб повернути постачальнику заставну тару, її у необхідній кількості було закуплено у населення на суму 1200 грн.

Для відображення в обліку даної господарської ситуації **необхідно**:

- 1) відобразити перерахування грошових коштів як передоплату за товар і застави за склотару і тару;
- 2) оприбуткувати товар і тару;
- 3) визначити і відобразити суму торгової надбавки;
- 4) відобразити продаж напоїв і нарахувати податкове зобов'язання по

ПДВ;

- 5) списати собівартість проданого товару і реалізовану торгову надбавку;
- 6) оприбуткувати склотару, закуплену у населення;
- 7) відобразити різницю між заставною і закупівельною вартістю тари;
- 8) відобразити повернення заставної тари і склотари постачальнику, і зняття з відповідального зберігання;
- 9) відобразити повернення сум застави від постачальника.

Завдання 12.2

Торговим підприємством відвантажена чергова партія товару покупцеві.

У документах значиться:

- вартість товару - 10000 грн .;
- вартість тари зворотної - 800 грн .;
- ПДВ 20% -?
- до сплати - ?

Покупцем повернуто аналогічну тару:

- а) на суму 650 грн.
- б) на суму 940 грн.

Завдання 12.3

Торговим підприємством відвантажено тара звичайна тарозбираючій організації на вартість за обліковими цінами 3000 грн., і зворотна тара постачальнику - 1000 грн. Вартість за цінами надходження тарозбираючій організації 2800 грн., крім того ПДВ 20% -?

Практичне заняття 13

Цільова спрямованість: засвоїти теоретичні положення і набути практичних навичок відображення в обліку знижок, що надаються (отримуються) в торгівлі, і результатів переоцінки.

Питання для контролю знань

1. Відображення в обліку знижок, наданих після відвантаження товарів, як у продавця, так і покупця.
2. Відображення в обліку знижок, наданих продавцем у момент реалізації товарів в оптовій торгівлі.
3. Відображення в обліку знижок, наданих продавцем у момент реалізації товарів в роздрібній торгівлі.
4. Облік переоцінки товарів в підприємствах оптової торгівлі.
5. Облік переоцінки товарів в підприємствах роздрібною торгівлі.

Завдання 13.1

Магазином оприбуткований товар на суму 7200 грн., в т.ч. ПДВ 20% -? За дострокову оплату продавцем надається знижка 5%, якою скористався покупець при погашенні заборгованості перед постачальником.

Які наслідки і як дана ситуація відобразиться в обліку.

Завдання 13.2

Магазином роздрібній торгівлі в період з 20 грудня по 15 січня прийняте рішення про надання покупцям передсвяткової знижки у розмірі 10 %.

Відобразити операції в обліку, якщо обсяг продажу із знижкою в грудні склав 15600 грн., в т.ч. ПДВ 20%.

Завдання 13.3

Згідно до розпорядження директора магазину з 1 числа звітнього місяця знижені ціни на товар А з 15,0 грн. до 12,0 грн. Середній відсоток торгової надбавки склав 38,45%. Здійснено переоцінку 200 од.

Завдання 13.4

Відобразити результати переоцінки товару на складі оптової бази. Вартість товару до переоцінки 2000 грн., після переоцінки 1760 грн. Середній відсоток ТЗВ на дату переоцінки 1,15%.

Завдання 13.5

Відобразити результат чергової переоцінки товару С на підставі нижче наведених даних: (в грн.):

Показник	Кількість од.	До переоцінки		Після переоцінки		Результат переоцінки
		Ціна	Сума	Ціна	Сума	
Товар С	100 шт.	20,0	2000	21,0	2100	?
ТЗВ	0,95%		?		?	?
Балансова вартість			?		?	?

Примітка: первісна вартість складала 21,9 грн.

Тема 6. Особливості проведення, виявлення та обліку результатів інвентаризації в торгівлі

Практичне заняття 13

Цільова спрямованість: набути практичних навичок виведення та обліку результатів інвентаризації товарів в оптовій та роздрібній торгівлі.

Питання для контролю знань

1. Порядок організації інвентаризаційної роботи на підприємствах і техніка проведення інвентаризації.
2. Документальне оформлення і послідовність виведення результатів інвентаризації.
3. Особливості розрахунку природного убутку товарів в підприємствах оптової торгівлі.
4. Особливості розрахунку природного убутку товарів в підприємствах роздрібної торгівлі.
5. Відображення результатів інвентаризації в обліку.

Завдання 13.1

За даними інвентаризації товар і в магазині встановлено надлишки за цінами продажу в сумі 430 грн. середній% торгової надбавки на дату інвентаризації - 38,52%.

Завдання 13.2

Під час інвентаризації в магазині встановлено нестачу товарів за цінами продажу 210 грн. Середній відсоток торгової надбавки 29,45%. Природний убуток згідно з розрахунком у цінах придбання 84 грн., решта суми нестачі віднесена на матеріально-відповідальну особу. Середній % ТЗВ - 1,47%.

Завдання 13.3

На холодильник надійшов сир «Пошехонський» в парафіновому покритті, жирністю 30% 10.04.0_г. в кількості 9748 кг. за ціною 8,50 грн. (б/ПДВ). Зберігання здійснювалося в камерах з батарейним охолодженням. Норми убутку для даного сиру встановлені:

- за перший місяць зберігання - 0,18%;
- за кожен з наступних трьох місяців - 0,08%.

Дати та кількість відпущеного в реалізацію сиру представлені в таблиці:

Дата реалізації	Кількість реалізованого сиру, кг.
10.04.20_ г.	Дата надходження
12.04	2410
29.04	1650
7.05	1820
12.05	1940
25.05	1820
Итого	9640

Зробити розрахунок норм і нарахування природного убутку за період реалізації сиру. Для цього попередньо визначити фактичний термін зберігання реалізованого сиру (кількість діб). Прийняти рішення про відображення в обліку встановленої нестачі сиру.

Завдання 13.4

На складі оптового підприємства при інвентаризації встановлено:

Найменування	Ціна	Залишки, кг.		Строк зберігання
		За обліковими даними	Фактично	
Вермішель в/с.	16,40	700	680	40 діб
Вермішель 1с.	14,20	920	930	

Норми убутку при зберіганні до 15 діб. - 0,01%. Понад 15 до 30 діб. – 0,02%. за кожний наступний міс. – збільшуються на 0,01%.

Встановити результати інвентаризації і відобразити в обліку.

Завдання 13.5

Виявити і відобразити в обліку результати інвентаризації в роздрібному торговельному підприємстві на підставі такої інформації:

1) нараховано природний убуток на залишок товарів за описом попередньої інвентаризації (в цінах придбання 4,05 грн.).

2) природний убуток, нарахований на товари, що надійшли за міжінвентаризаційний період (за цінами придбання) 1-й вар. - 90,01 грн .; 2-й вар. - 85,01 грн.

3) залишки за даними товарного звіту на дату інвентаризації 2644,20 грн.

Інвентаризаційний опис товарів поточної інвентаризації

№	Найменування	Од. вим.	Кількість	Ціна, грн.	Сума, грн.
1	Масло вершкове	кг.	72,7	78,50	?
2	Маргарин вершковий	кг.	50,3	54,70	?

3	Сир 9%	кг.	12,0	44,00	?
4	Ковбаса «Докторська»	кг.	21,0	89,20	?
5	Ковбаса «Одеська»	кг.	45,5	108,40	?
6	Масло окреме 200 г.	пач.	100	22,20	?
7	Консерви «шпроти»	шт.	200	18,10	?
	Всього				?

- 1) Середній % торгової надбавки на дату інвентаризації - 33,75%.
- 2) Середній % ТЗВ на дату інвентаризації - 1,176%.

Тема 7. Особливості обліку товарних операцій в підприємствах ресторанного господарства

Практичне заняття 14

Цільова спрямованість: засвоїти теоретичні положення та набути практичних навичок калькулювання ціни продажу на продукцію підприємств ресторанного господарства

Питання для контролю знань

1. Методичні підходи до формування облікової ціни на отримані сировину та товари.
2. Підстави для калькуляції цін реалізації на продукцію підприємств ресторанного господарства.
3. Збірники рецептур для підприємств ресторанного господарства, їх зміст і призначення.
4. Визначення норм вкладення при використанні сировини інших кондицій (або в інші періоди року – для овочів і картоплі) ніж указаних в рецептурах норм вкладення.
5. Норми вкладення сировини при зміні норми виходу готової страви.
6. Калькулювання цін на продукцію підприємств ресторанного господарства:
 - 6.1. Основні вимоги до змісту калькуляційних карток;
 - 6.2. Послідовність калькуляційних розрахунків.

Завдання 14.1

Обчислити облікову ціну на продукти, закуплені на ринку згідно з актом закупівлі у фізичної особи:

№ з/п	Найменування	Одиниця виміру	Кількість	Закупівельна ціна	Сума, грн.
1	Яловичина	кг	20	70	?
2	Цибуля зелена	пучок	10	60	?
	Разом				?

Довідка: 1) Підприємство ресторанного господарства є платником ПДВ.

2) На м'ясо розмір торговельної надбавки (націнки) становить 125,0%, на овочі – 150,0%.

3) Вага закупленої в пучках цибулі зеленої – 0,88 кг.

Завдання 14.2

Визначити ціни продажу на вагові товари, які реалізуються поштучно (для варіанту 1 – підприємство є платником податку на додану вартість; для варіанту 2 – підприємство не є платником податку на додану вартість):

Ситуація 1. До бару відпущено 5 кг. цукерок «Курага в шоколаді» по ціні складу 72,00 грн. Реалізація здійснюється з торговою націнкою 25%. Отримана партія цукерок налічує 259 шт.

Ситуація 2. До буфету відпущені банани в кількості 30 шт. Загальна їхня вага складає 6,45 кг. Вартість за обліковими цінами складу 39 грн. Реалізація здійснюється з торговою націнкою 45%.

Ситуація 3. До буфету відпущені ківі в кількості 20 шт. Загальна їхня вага складає 1,95 кг. Облікова ціна складу – 45 грн. Реалізація здійснюється з торговою націнкою 45%.

Ситуація 4. До бару відпущено 10 коробок цукерок «Київ вечірній». У коробці налічується 32 шт. цукерки (вага 500 г). Відпускна ціна зі складу – 80 грн. Реалізація здійснюється з торговою націнкою 15%.

Завдання 14.3

Скласти калькуляційну картку і визначити ціну продажу страви – «Картопля, смажена у фритюрі брусочками» (на дві дати – 10.01.20__ р. і 01.03.20__ р.) Рецепт № 355 (колонка І) збірника рецептур 1982 р. видання. Вихід готової страви 150+15 г. Вихідні дані збірника рецептур:

355. Картопля смажена

у фритюрі брусочками

	брутто	нетто
Картопля.....	400.....	300
Кулінарний жир.....	24.....	24
Маса жареної картоплі.....	–.....	150
Сіль.....	?.....	?
Зелень.....	?.....	?
<u>Маргарин столовий або масло вершкове.....</u>	<u>15.....</u>	<u>15</u>
Вихід.....	–.....	165

Довідково: 1) Спеції, сіль, зелень у рецептурах не зазначені, норми їх закладки містяться у передмові до певної групи страв, в даному випадку – до страв із картоплі, овочів і грибів, а саме: зелень петрушки, укропу 2-3 г нетто на порцію, норма солі – 3 г на порцію.

2) В рецептурі норма закладки картоплі масою брутто приведена з урахуванням норми відходів, що діють до 31 жовтня.

Ціни на продукти додатково надає викладач.

Необхідно 1) спочатку обчислити норму (брутто та нетто) закладки кожного найменування продукту враховуючи вихід порції;

2) перевірити відповідність норми закладки овочів, які змінюються залежно від пори року. Перерахування здійснюється за допомогою таблиці 32 «Розрахунок витрат сировини, виходу напівфабрикату та готових виробів» із збірника рецептур.

Завдання 14.4

Скласти калькуляційну картку і визначити ціну продажу страви – Борщ холодний м'ясний (рецептура № 306 (колонка I) збірника рецептур 1982 р. видання). Вихід страви 400 г. Дата 10.05.20__ р.

Вихідні дані збірника рецептур:

306. Борщ холодний м'ясний	брутто	нетто
Яловичина (лопаточка, підлопаточна частини, грудинка, покромка).....	329.....	242
Маса готового яловичини	–	150
Буряк.....	200.....	160
Цибуля зелена.....	63.....	50
Огірки свіжі.....	125.....	100
Яйця.....	2 шт.	80
Цукор.....	10.....	10
Оцет 3%-ий.....	16.....	16
Вода.....	800.....	800
Сіль.....	?	
<u>Зелень.....</u>	<u>?</u>	
Вихід	–.....	1000
Сметана.....	100.....	100

Довідково: 1) Спеції, сіль, зелень у рецептурах не зазначені, норми їх закладки містяться у передмові до певної групи страв, в даному випадку – до холодних супів, а саме: укріп 4 г нетто на порцію (500 г). Норма солі – 3 г на порцію (500 г).

2) В рецептурі норма закладки буряка масою брутто приведена з урахуванням норми відходів, що діють до 1 січня.

Ціни на продукти додатково надає викладач.

Необхідно 1) спочатку обчислити норму (брутто та нетто) закладки кожного найменування продукту враховуючи вихід порції;

2) перевірити відповідність норми закладки овочів, які змінюються залежно від пори року. Перерахування здійснюється за допомогою таблиці 32 «Розрахунок витрат сировини, виходу напівфабрикату та готових виробів» із Збірника.

3) Якщо відсутній той чи інший компонент страви здійснити заміну за допомогою таблиці 36 «Норми взаємозамінності продуктів при приготуванні страв».

Завдання 14.5

Скласти калькуляційну картку і визначити ціну продажу страви – Салат із свіжих помідорів і огірків (рецептура № 59 (колонка I) збірника рецептур 1982 р. видання). Вихід готової страви 150 г. Дата 09.05.20__ р. та 12.08.20__ р.

Вихідні дані збірника рецептур:	I	
59. Салат із свіжих помідорів і огірків	брутто	нетто
Помідори свіжі.....	482.....	410
Огірки свіжі.....	313.....	250
Цибуля зелена.....	125.....	100
або цибуля ріпчаста.....	119.....	100
<u>Сметана або заправка для салатів № 895.....</u>	<u>250.....</u>	<u>250</u>
Вихід.....	–.....	1000

Довідково: Спеції, сіль, зелень у рецептурах не зазначені, норми їх закладки містяться у передмові до певної групи страв, в даному випадку – до холодних страв, а саме: солі – 2-3 г, перця молотого – 0,02 г, зелені укропу або петрушки – 2-3 г нетто на порцію.

Ціни на продукти додатково надає викладач.

Завдання 14.6

Скласти калькуляційну картку і визначити ціну продажу (на дві дати – 10.04.0_ р. і 01.07.0_ р.) страви – «Картопля варена» (рецептура № 323 (з маслом) (колонка I) збірника рецептур 1982 р. видання). Вихід готової страви 150 г (без врахування масла) + масло (кількість визначити).

Вихідні дані збірника рецептур:

323. Картопля варена

	брутто	нетто
Картопля.....	275.....	206
або молода картопля.....	266.....	213
Маса вареної картоплі.....	–	200
Масло вершкове.....	20.....	20
або соус № 827, 863, 868.....	–	75
або сметана.....	40.....	40
Вихід: з маслом.....	–	220
з соусом.....	–	275
зі сметаною.....	–	240

Довідково: Спеції, сіль, зелень у рецептурах не зазначені, норми їх закладки містяться у передмові до певної групи страв, в даному випадку – до страв із картоплі, овочів і грибів, а саме: зелень петрушки, укропу 2-3 г нетто

на порцію або цибуля зелена – 5-10 г нетто на порцію. При варці картоплі беруть 0,6-0,7 л води на 1 кг картоплі, норма солі – 10 г на 1 л води.

В рецептурі норма закладки картоплі масою брутто приведена з урахуванням норми відходів, що діють до 31 жовтня, а молодого – до 1 вересня.

Ціни на продукти, що є на підприємстві, додатково надає викладач.

Необхідно:

1) спочатку обчислити норму (брутто та нетто) закладки кожного найменування продукту враховуючи вихід порції;

2) перевірити відповідність норми закладки овочів, які змінюються залежно від пори року. Перерахування здійснюється за допомогою таблиці 32 «Розрахунок витрат сировини, виходу напівфабрикату та готових виробів» із Збірника.

Завдання 14.7

Скласти калькуляційну картку і визначити ціну продажу (на дві дати – 05.01.0_ р. і 01.03.0_ р.) страви – «Вінегрет овочевий» (рецептура № 103 збірника рецептур 1982 р. видання). Вихід готової страви 150 г.

Довідково: Спеції, сіль, зелень у рецептурах не зазначені, норми їх закладки містяться у передмові до певної групи страв, в даному випадку – до холодних страв, а саме: солі – 2-3 г, перця молотого – 0,02 г, зелені укропу або петрушки – 2-3 г нетто на порцію.

Ціни на продукти додатково надає викладач.

Вихідні дані збірника рецептур:

103. Вінегрет овочевий	брутто	нетто
Картопля.....	289.....	210 ¹
Буряк.....	191.....	150 ¹
Морква.....	126.....	100 ¹
Огірки солоні ²	188.....	150
Капуста квашена ²	214.....	150
Цибуля зелена.....	188.....	150
або цибуля ріпчаста.....	179.....	150
заправка для салатів №895		
або масло рослинне (олія).....	100.....	100
Вихід	—.....	1000

¹ маса варених очищених овочів

² огірки солоні можна замінити капустою квашеною, капусту квашену можна замінити огірками солоними

Практичне заняття 15

Цільова спрямованість: набути практичних навичок бухгалтерської обробки звітів матеріально відповідальних осіб по коморі та по виробництву.

Питання для контролю знань

1. Синтетичний облік руху продуктів і товарів у коморі підприємств ресторанного господарства.
2. Синтетичний облік виробництва і реалізації продукції підприємств ресторанного господарства.
3. Облікові реєстри для відображення руху сировини та товарів у коморі та на виробництві

Завдання 15.1

До комори кафе (є платником ПДВ) надійшов і оприбуткований товар на суму 12000 грн., в т. ч. ПДВ 20% - ? Витрати з доставки приватним підприємцем – не платником ПДВ склали 150 грн. ТЗВ обліковуються в вартості придбаних товарів (прямим методом).

Половина товару передана на виробництво, чверть товару – в буфет.

Облік товарів в коморі ведеться по первісній вартості. Процент торгової націнки встановлений: на товари, що передаються до виробництва – 100%; на товари, що передаються до буфету – 75%.

Необхідно відобразити в обліку:

- 1) оприбуткування товарів на склад кафе;
- 2) передачу товару на виробництво і в буфет;
- 3) суму торгової націнки на товари передані на виробництво та в буфет.

Завдання 15.2

Відобразити в обліку списання вартості сировини, що витрачена на виробництво реалізованої продукції за готівку та робітникам підприємства. Реалізація за готівку складала 20400 грн. Вартість продукції, відпущеної робітникам підприємства, в цінах реалізації складала 2500 грн., в облікових цінах виробництва – 3850 грн.

Завдання 15.3

Відобразити в обліку списання вартості сировини, що витрачена на вироблену і реалізовану (відпущену) продукцію власного виробництва, в грн.:

Напрямки вибуття	Вартість в цінах	
	виробництва	фактичної реалізації (відпуску)
Робітникам підприємства	1000,00	850,00
По абонементам	1000,00	950,00
До бару	370,00	430,00

Завдання 15.4

Відобразити в обліку списання вартості сировини, що витрачена на вироблену і реалізовану (відпущену) продукцію власного виробництва, в грн.:

Напрямки вибуття	Вартість в цінах	
	виробництва	фактичної реалізації (відпуску)
Робітникам підприємства	1170,60	850,20
Страви на замовлення	550,00	605,00

Завдання 15.5

Вирахувати і відобразити в обліку собівартість реалізованих товарів і продукції в підприємстві громадського харчування, використовуючи наступну інформацію. В коморі матеріальні цінності обліковуються за первинною вартістю, на виробництві і дрібно роздрібній мережі – за цінами продажу. За даними обліку значиться на початок місяця: сальдо субрах. 281 - 24100 грн, сальдо рах. 23 - 5460 грн., сальдо субрах. 282 - 15540 грн., сальдо субрах. 285 - 13125 грн. За звітний місяць надійшло товару – до складу на суму 55200 грн, оприбутковано на виробництво і дрібно роздрібну мережу відповідно 32600 грн. і 46200 грн. Нарахована торгова надбавка на оприбутковані продукти і товари 52500 грн. Загальний обсяг реалізації продукції власного виробництва і покупних товарів склав 69800 грн.

ЧАСТИНА II. АУДИТ В ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ ТА РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Тема 1 : Аудит товарних операцій на підприємствах торгівлі.

1. Задачі, інформаційна база.
2. Перевірка якості інвентаризаційної роботи.
3. Перевірка операцій з надходження товарів.
4. Перевірка операцій з продажу товарів.

Тести:

Тема: „Аудит товарних операцій на підприємствах торгівлі”

- 1. Метою перевірки аудитором якості інвентаризаційної роботи на підприємстві є:**
 - а) виконання вимог аудиту;
 - б) перевірки роботи керівництва;
 - в) перевірки роботи матеріально відповідальних осіб;
 - г) вияву ступеня довіри даним бухгалтерського обліку.
- 2. В якому розмірі підприємство може списати нестачу товарів за рахунок природного убутку:**
 - а) в розмірі фактично виявленої під час інвентаризації нестачі;
 - б) в розмірі природного убутку за нормами незалежно від розміру фактичної нестачі;
 - в) в розмірі природного убутку за нормами, але не вище, ніж розмір фактичної нестачі;
 - г) в розмірі, що розрахований за нормами, встановленими на підприємстві.
- 3. Якщо на підприємстві встановлена нестача товарів з вини матеріально відповідальної особи, то на які цілі повинна бути спрямована сума нестачі, що розрахована за допомогою підвищуючого коефіцієнту?**
 - а) на доходи підприємства;
 - б) перерахована в бюджет;
 - в) перерахована в податкову інспекцію;
 - г) зарахована на збільшення оборотних засобів підприємства.
- 4. Аудитор вважає, що понаднормативні втрати товарів, виявлені при їх прийомці:**
 - а) включаються в первісну вартість товарів;
 - б) включаються у витрати звітного періоду;
 - в) не знаходять відображення в обліку;
 - г) на їх суму пред'являється претензія постачальнику.

5. Якщо при оприбуткуванні товарів виявлена нестача в межах норм природного убутку, то на думку аудитора в бухгалтерському обліку:

а) витрати товарів у межах норм природного убутку включаються в первісну вартість товарів;

б) нестача товарів списується на собівартість реалізованої продукції;

в) нестача товарів відноситься на витрати звітного періоду;

г) нестача товарів відноситься на витрати майбутніх періодів.

6. До витрат, що не включаються до первісної вартості товарів, відносять:

а) понаднормові втрати товарів;

б) суми митних зборів;

в) витрати на рекламу;

г) проценти за кредит.

7. Згідно з П(С)БО 9 первісною вартістю товарів є:

а) сума фактичних витрат на їх придбання або виготовлення;

б) сума майбутніх витрат на виготовлення товарів;

в) сума, яка сплачується постачальнику при придбанні товарів;

г) немає правильної відповіді.

8. Щоб перевірити правильність формування первинної вартості товарів, придбаних підприємством, аудитор повинен проаналізувати:

а) документи, що підтверджують транспортно-заготівельні витрати;

б) дані журналу-ордеру по рахунку 702;

в) дані договорів з постачальниками;

г) дані журналу-ордеру по рахунку 902.

9. Що з переліченого не повинно включатися в облікову вартість товарів при їх надходженні на підприємство?

а) транспортні витрати;

б) проценти за кредит, отриманий для купівлі товарів;

в) суми ввізного мита;

г) нема правильної відповіді

10. Як повинно відображатися в обліку надходження авансових платежів від покупців?

а) Дт 704 - Кт 681;

б) Дт 704 - Кт 301;

в) Дт 681 - Кт 361;

г) Дт 311 - Кт 681.

11. Які аудиторські докази використовує аудитор при перевірці нарахування податкових зобов'язань з ПДВ:

а) журнал-ордер до рахунку 702;

б) журнал-ордер до рахунку 902;

в) відомість аналітичного обліку витрат обігу;

г) журнал-ордер до рахунку 28.

12. Інформаційною базою перевірки правильності обліку операцій продажу товарів на підприємстві роздрібної торгівлі повинні бути:

а) договори з покупцями;

- б) дані річної інвентаризації товарів;
- в) дані журналу-ордеру по рахунку 702;
- г) податкові накладні.

13. Інформаційною базою перевірки правильності обліку операцій продажу товарів на підприємстві оптової торгівлі повинні бути:

- а) договори з постачальниками;
- б) дані річної інвентаризації товарів;
- в) дані журналу-ордеру по рахунку 702;
- г) звітна форма №2.

14. Як оптове підприємство повинно обліковувати та розподіляти ТЗВ?

- а) розподіляються в кінці місяця;
- б) підлягають родподілу поміж товарами при їх надходженні;
- в) розподіляються шляхом обчислення середнього % ТЗВ;
- г) в залежності від бажання підприємства.

15. Як роздрібному підприємству слід обліковувати та розподіляти ТЗВ?

- а) нема правильної відповіді;
- б) підлягають родподілу поміж товарами при їх надходженні;
- в) розподіляються шляхом обчислення середнього % ТЗВ;
- г) в залежності від бажання підприємства.

16. На підставі яких аудиторських доказів аудитор перевіряє правильність формування доходу від продажу товарів?

- а) журнал-ордер по рахунку 702;
- б) журнал-ордер по рахунку 28;
- в) журнал-ордер по рахунку 641;
- г) журнал-ордер по рахунку 902.

17. На підставі яких аудиторських свідоцтв перевіряє аудитор правильність формування собівартості проданих товарів:

- а) журнал-ордер по рахунку 702;
- б) журнал-ордер по рахунку 28;
- в) журнал-ордер по рахунку 311;
- г) журнал-ордер по рахунку 902.

18. Яким бухгалтерським записом треба відобразити в обліку повернення покупцем товарів в магазин?

- а) Дт 704 - Кт 681;
- б) Дт 704 - Кт 301;
- в) Дт 682 - Кт 361;
- г) Дт 311 - Кт 681.

19. При перевірці операцій продажу товарів оптового підприємства аудитор повинен одержати такі аудиторські свідоцтва:

- а) бухгалтерський баланс;
- б) аналітичні дані про наявність дебіторської заборгованості;
- в) дані журналу-ордеру до рахунку 702;
- г) дані журналу-ордеру до рахунку 902.

20. В наявності яких видів внутрішнього контролю щодо організації товарних операцій повинен впевнитися аудитор під час перевірки?

- а) дозвіл та схвалення;
- б) доступ до матеріальних активів;
- в) контрольне середовище;
- г) організація.

21. Яка інформація щодо товарних запасів більш всього цікавить користувачів аудиторського висновку?

- а) відповідність обліку товарних операцій діючому податковому законодавству;
- б) відповідність обліку товарних операцій П(С)БО 9;
- в) забезпечення контролю за роботою матеріально відповідальних осіб;
- г) підтвердження правильності інформації балансу про наявність та оцінку товарів на підприємстві.

22. Чи має торговельне підприємство право обліковувати товари без товарної надбавки?

- а) ні;
- б) має, якщо це роздрібне підприємство;
- в) має, якщо це оптове підприємство;
- г) має, якщо це впливає з облікової політики підприємства.

23. На підставі яких нормативних документів аудитор перевіряє правильність оцінки товарів при їх надходженні на підприємство?

- а) Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств”;
- б) нормативи та стандарти аудиту;
- в) П(С)БО 12;
- г) П(С)БО 9.

24. Коли оптове торговельне підприємство повинно визнати доходи від продажу товарів?

- а) коли отримує гроші за реалізовані товари;
- б) у момент передачі права власності на реалізовані товари;
- в) у момент відвантаження товарів покупцю;
- г) в залежності від облікової політики підприємства.

Практичні завдання

Задача № 1

Аудитор запланував проведення оцінки якості інвентаризаційної роботи щодо товарних запасів на підприємстві роздрібною торгівлі. Дати відповідь на питання:

- 1) З якою метою проводиться така оцінка якості інвентаризаційної роботи?
- 2) Які аудиторські докази йому необхідно отримати для цього?
- 3) Які найбільш поширені помилки можуть бути виявлені аудитором?

Задача № 2

Аудитор запланував проведення оцінки якості інвентаризаційної роботи щодо товарних запасів на підприємстві оптової торгівлі. Дати відповідь на питання:

1. Які аудиторські докази йому необхідно отримати для цього?
2. Які аудиторські процедури будуть застосовані?
3. Які найбільш поширені помилки можуть бути виявлені аудитором?

Задача № 3

Аудитор при перевірці законності та правильності відображення в обліку операцій з переоцінки товарів виявив помилки. З`ясувати:

1. Якими могли бути ці помилки?
2. Які аудиторські докази отримав аудитор для такої перевірки?
3. Які нормативні документи регулюють питання організації обліку переоцінки товарів на підприємствах торгівлі?

Задача № 4

При перевірці правильності формування первинної вартості товарів на підприємстві оптової торгівлі аудитором були виявлені помилки. Дати відповідь на питання:

1. Якими могли бути ці помилки?
2. Які аудиторські докази необхідно отримати для такої перевірки?
3. Які нормативні документи регулюють питання формування первинної вартості товарів при надходженні на підприємство?

Задача № 5

Під час перевірки операцій надходження товарів на підприємство аудитором були виявлені помилки. Дати відповідь на питання:

1. Які аудиторські докази потрібні для такої перевірки?
2. Якими могли бути ці помилки?
3. Які нормативні документи регулюють питання організації обліку товарів на підприємствах торгівлі?

Задача № 6

Під час аудиторської перевірки встановлено, що підприємство 29.04.20__р. зробило передплату постачальнику за товар в сумі 12000 грн., в т.ч. ПДВ - 2000 грн. Фактично товар був отриманий 10.05. В обліку було відображено:

Дт 371	Кт 311	12000
Дт 641	Кт 631	2000

Необхідно:

1. Вказати, на підставі яких аудиторських доказів проводилася перевірка.
2. Які порушення виявив аудитор?
3. Які нормативні документи порушені?

Задача № 7

Під час перевірки аудитором встановлено, що торговельне підприємство протягом 20__р. для перевезення придбаного товару користувалося послугами автотранспортного підприємства. Транспортні витрати були зведені аудитором в таблицю:

Місяць	Бухгалтерські Записи	Первинні документи
Березень	Дт 93 – Кт 631 6000	Рахунок №245 від 31.03 за січень – березень на загальну суму 6000грн., у т.ч. ПДВ – 1200грн.
Червень	Дт 93 – Кт 631 4500	Рахунок №467 від 30.12 за квітень – червень на загальну суму 4500грн., у т.ч. ПДВ 900грн.
Вересень	Дт 93 – Кт 631 4500	Рахунок №597 від 30.09 за липень-вересень на загальну суму 4500грн., у т.ч. ПДВ – 900грн.
Грудень	Дт 93 – Кт 631 5500	Рахунок №865 від 30.12 за жовтень-грудень на загальну суму 5500грн., у т.ч. ПДВ – 1100грн.

Необхідно визначити:

1. Які помилки допущені підприємством.
2. До яких наслідків призвели ці помилки в бухгалтерському та податковому обліку?
3. Які нормативні документи були порушені?

Задача № 8

Під час перевірки операцій продажу товарів на підприємстві роздрібною торгівлі аудитором були виявлені помилки. Дати відповідь на питання:

1. Якими могли бути ці помилки?
2. Які аудиторські докази потрібні для такої перевірки?

Задача № 9

Під час перевірки операцій продажу товарів на підприємстві оптової торгівлі аудитором були виявлені помилки. Дати відповідь на питання:

1. Якими могли бути ці помилки?
2. Які аудиторські докази потрібні для такої перевірки?

Задача № 10

Під час перевірки операцій продажу товарів на підприємстві, що займається роздрібною торгівлею, аудитором встановлено, що в бухгалтерському обліку є записи про оприбуткування товарів, повернутих з різних причин покупцями. Підставою для оприбуткування цих товарів є довідка, підписана бухгалтером та касиром. В обліку зроблено такі записи на продажну вартість товарів, що були повернені:

Дт 301 - Кт 702 “червоним сторно”

Дт 902 - Кт 282 “червоним сторно”

Необхідно вказати:

1. Які помилки, зроблені підприємством, виявив аудитор?
2. Які нормативні документи були порушені?
3. Які аудиторські докази отримав аудитор для перевірки?

Задача № 11

Під час перевірки операцій продажу товарів на підприємстві, що займається оптовою торгівлею, аудитором встановлено, що в бухгалтерському обліку є записи про оприбуткування товарів, повернутих з різних причин покупцями. Підставою для оприбуткування цих товарів є довідка, підписана бухгалтером, керівником та завідуючим складом. В обліку зроблено такі записи:

Дт 361 - Кт 702 – “червоним сторно”: на продажну вартість повернутих товарів;

Дт 902 - Кт 281 – “червоним сторно”: на суму собівартості повернутих товарів.

Необхідно вказати:

1. Які помилки, що зроблені підприємством, виявлені аудитором?
2. Які нормативні документи були порушені?
3. Які аудиторські докази використав аудитор при перевірці?

Тема 2: Аудит товарних операцій на підприємствах ресторанного господарства

1. Перевірка обліку операцій руху товарів і сировини в коморах.
2. Перевірка правильності ціноутворення на підприємстві харчування.
3. Перевірка правильності обліку операцій виробництва і реалізації продукції.

Тести:

1. **По якій ціні слід оприбуткувати товари в коморі?**
 - а) справедливій вартості;
 - б) продажній вартості;

- в) остаточній вартості;
 - г) купівельній вартості.
- 2. Що не є інформаційною базою перевірки операцій комор підприємств харчування?**
- а) прибуткові та видаткові накладні;
 - б) інвентаризаційні описи та порівняльні відомості;
 - в) Звіт про рух грошових коштів та баланс;
 - г) Звіт про фінансові результати і баланс.
- 3. Які аудиторські докази є підставою для перевірки операцій відпуску продуктів із комор на виробництво?**
- а) журнал-ордер по рахунку 28;
 - б) журнал-ордер по рахунку 23;
 - в) вимога-накладна;
 - г) прибуткова накладна.
- 4. Перевірка дотримання технологічних вимог процесу приготування блюд на кухні включає:**
- а) організація процесу приготування їжі;
 - б) організація матеріальної відповідальності на кухні;
 - в) відновлення кількісного обліку;
 - г) правильність оформлення вимог-накладних.
- 5. Аудитор вважає, що під час реалізації продукції через бар підтвердженням вартості продуктів, що списані з кухні, є:**
- а) вимога-накладна;
 - б) забірний лист;
 - в) калькуляційна карточка;
 - г) касовий чек.
- 6. Перевірка операцій руху сировини на кухні виготовляється на підставі:**
- а) даних журналу-ордеру по рахунку 281;
 - б) даних журналу-ордеру по рахунку 282;
 - в) даних журналу-ордеру по рахунку 26;
 - г) даних журналу-ордеру по рахунку 23.
- 7. На підставі яких первинних документів аудитор перевіряє правильність оформлення закупки сировини у фізичних осіб:**
- а) закупівельні акти;
 - б) акт виконаних робіт;
 - в) видаткова накладна;
 - г) акт про реалізацію і відпуск.
- 8. Аудитор вважає, що реалізація власної продукції і купівельних товарів через бар повинна відображатися записом:**
- а) Д 28 К 702;
 - б) Д 23 К 902;
 - в) Д 301 К 702;
 - г) Д 282 К 23.

9. Для перевірки руху сировини на кухні аудитор необхідно отримати такі аудиторські докази:

- а) видаткові накладні;
- б) прибуткові накладні;
- в) калькуляційні картки;
- г) щоденні забірні листи.

10. Ціна на продукцію власного виробництва підприємств харчування визначається:

- а) централізовано;
- б) самостійно підприємством методом калькуляції;
- в) за цінами надходження;
- г) за фактичними витратами сировини на приготування блюд.

11. Для перевірки правильності витрат сировини при приготуванні блюд аудитор:

- а) проводить зустрічне звіряння документів по коморі і кухні;
- б) проводить відновлення кількісного обліку;
- в) перевіряє дані журналів-ордерів по рахункам 301 и 23;
- г) проводить опитування персоналу, інвентаризацію, спостереження.

12. За якими цінами обліковуються товари в коморі?

- а) по цінам, що включають націнку харчування;
- б) по цінам без націнки харчування;
- в) по середньозваженим цінам;
- г) в залежності від облікової політики.

13. При перевірці правильності відображення в обліку реалізації продукції через бар аудитор використовує

- а) накладні;
- б) видаткові накладні;
- в) щоденні забірні листи;
- г) нема правильної відповіді.

14. Яким записом відображається списання суми націнки на реалізовану продукцію в підприємствах харчування?

- а) Дт 902 }
Кт 285 }
- б) Дт 902 } ○
Кт 285 }
- в) Дт 285 } ○
Кт 902 }
- г) Дт 23 }
Кт 285 }

15. Аудитор вважає, що при надходженні на підприємство харчування сировини та продуктів, що вже оплачені, сума податкового кредиту повинна відобразитися записом:

- а) Дт 644 }
Кт 641 }

- б) Дт 281 }
Кт 641 }
- в) Дт 641 }
Кт 631 }
- г) Дт 643 }
Кт 641 }

16. При перевірці правильності обліку відпуску продуктів із комори в роздрібну мережу аудитор повинен використовувати:

- а) видаткові накладні, якщо облікові ціни однакові;
- б) вимоги – накладні, якщо використовуються різні націнки в коморі та в магазині;
- в) видаткові накладні, якщо використовуються різні націнки;
- г) нема правильної відповіді.

17. Наявність калькуляційних карток на підприємстві:

- а) не обов'язкова;
- б) обов'язкова;
- в) вільне рішення підприємства;
- г) можна замінити планом-меню.

18. Аудитор вважає, що реалізація продукції власного виробництва своїм робітникам на підприємствах харчування відображається записом:

- а) Дт 661 }
Кт 20 }
- б) Дт 661 }
Кт 702 }
- в) Дт 702 }
Кт 661 }
- г) Дт 902 }
Кт 702 }

19. При перевірці підприємств харчування, де використовується обслуговування через офіціантів або через бар, аудитор використовує документи:

- а) Звіт про рух сировини на кухні;
- б) забірні листи;
- в) видаткові накладні;
- г) Акти про реалізацію і відпуск.

20. В підприємствах харчування інвентаризація в коморі:

- а) проводиться один раз на рік;
- б) проводиться два рази на рік;
- в) проводиться один раз на рік обов'язково, а додаткові – в залежності від рішення керівництва;
- г) може не проводитися.

21. Для підприємств харчування виробництво, реалізація і організація споживання покупцями продукції власного виробництва є:

- а) фінансовою діяльністю;
- б) основною діяльністю;

- в) інвестиційною діяльністю;
- г) звичайною діяльністю.

22. Аудитор вважає, що не дотримання підприємством при визначенні ціни одного блюда правил округлення приведе до:

- а) збільшення доходів підприємства;
- б) збільшення собівартості готової продукції;
- в) обману покупців;
- г) викривленню доходів і витрат підприємства.

23. При відпустці обідів робітникам дохід від їх продажу слід відобразити:

- а) в момент отримання грошей;
- б) в момент відпуску продукції;
- в) підприємство самостійно обирає момент відображення доходів.
- г) в момент відображення утримання вартості обідів із заробітної плати,

24. При перевірці ціноутворення на підприємствах харчування аудитор повинен враховувати, що при змінні ціни сировини, що використовується для приготування блюд, підприємство:

- а) повинно перераховувати калькуляційну картку кожного разу при змінні ціни хоча б одного з видів сировини;
- б) може не перераховувати вартість сировини в калькуляційній картці;
- в) зобов'язане перераховувати вартість сировини в калькуляційній картці один раз на місяць;
- г) повинно перераховувати вартість сировини в калькуляційній картці тільки тоді, коли змінюється вартість 2-х і більше видів сировини.

25. При перевірці відпуску готової продукції з виробництва на роздаткову аудитор повинен перевірити наявність:

- а) актів прийому-передачі;
- б) видаткових накладних;
- в) щоденних забірних листів;
- г) касових чеків.

26. Аудитор перевіряє правильність списання сировини, що була використана на приготування реалізованої протягом місяця продукції, на підставі записів:

- а) Дт 902 Кт 281;
- б) Дт 23 Кт 281;
- в) Дт 902 Кт 23;
- г) Дт 26 Кт 23.

27. Якими нормативними документами повинен керуватися аудитор при перевірці розрахунку реалізованої торговельної надбавки?

- а) П(С)БО 9;
- б) Податковим Кодексом України;
- в) П(С)БО 15;
- г) Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні».

28. При забезпеченні підприємством «А» харчуванням робітників підприємства «Б» на умовах договору, аудитор необхідно перевірити:

- а) наявність договору;
- б) видаткові накладні;
- в) калькуляційні картки;
- г) наявність розрахунку вартості комплексних обідів, що реалізуються робітникам підприємства «Б».

29. Аудитор вважає, що оприбуткування надлишків сировини, що виявлена під час інвентаризації комори, повинно відобразитися записом:

- а) Дт 301 Кт 719;
- б) Дт 281 Кт 719;
- в) Дт 281 Кт 716;
- г) Дт 719 Кт 281.

30. Хто повинен затверджувати калькуляційну картку?

- а) повар;
- б) завідуючий виробництвом;
- в) бухгалтер-калькулятор;
- г) директор.

31. Аудитор вважає, що записом Дт 281 - Кт 631 підприємство відобразило:

- а) ТЗВ за рахунок АТП;
- б) оприбуткування на склад підприємства продуктів, що отримані від постачальників;
- в) повернення бракованих продуктів постачальнику;
- г) відображення ТЗВ за рахунок постачальника.

32. Аудитор вважає, що дебетове сальдо по рахунку 23 показує:

- а) вартість сировини на виробництві;
- б) залишок незавершеного виробництва;
- в) вартість сировини, що витрачена на приготування продукції, яку було реалізовано через офіціантів;
- г) вартість сировини, яку було витрачено на приготування продукції, що була реалізована через бар.

Практичні завдання

Задача № 1

Під час аудиторської перевірки підприємства ресторанного господарства аудитор вирішив перевірити якість інвентаризаційної роботи на кухні. Необхідно вказати:

1. Які цілі ставить перед собою аудитор?
2. Які аудиторські докази він повинен зібрати для перевірки?
3. На які особливості документального оформлення інвентаризації на виробництві слід звернути увагу аудитору?

Задача № 2

Під час аудиторської перевірки підприємства ресторанного господарства аудитор вирішив перевірити якість інвентаризаційної роботи в коморі. Необхідно вказати:

1. Що є метою такої перевірки?
2. Які аудиторські докази він повинен зібрати для перевірки?
3. Які помилки могли бути виявлені аудитором?

Задача № 3

Аудитором встановлено, що в звітному періоді підприємство ресторанного господарства придбало сировину на суму 1200 грн. (В т.ч. ПДВ 200 грн.). Витрати з транспортування склали 120 грн. (В т.ч. ПДВ 20 грн.). Передоплати не було, податкова накладна є в наявності. У бухгалтерському обліку зроблено такі записи:

1) Дт 281 } Кт 631 }	1200	2) Дт 644 } Кт 631 }	200
3) Дт 631 } Кт 311 }	1200	4) Дт 289 } Кт 631 }	120
5) Дт 644 } Кт 631 }	20	6) Дт 631 } Кт 631 }	120

Які помилки були допущені? Зробити коригування в обліку?

Задача № 4

При перевірці правильності ціноутворення на підприємстві ресторанного господарства аудитором встановлені порушення. Необхідно вказати:

1. Якими могли бути ці порушення?
2. Які аудиторські докази отримав аудитор для перевірки?

Задача № 5

При перевірці законності та правильності ціноутворення на підприємстві ресторанного господарства аудитором встановлені порушення в оформленні калькуляційних карток.

Необхідно вказати:

1. На підставі яких аудиторських свідоцтв аудитор проводив перевірку?
2. Які найбільш характерні помилки він міг встановити?
3. Які нормативні документи при цьому могли бути порушені?

Задача № 6

При перевірці правильності документального оформлення та відображення в обліку надходження сировини та продуктів в комору підприємства ресторанного господарства аудитором виявлені помилки. Необхідно вказати:

1. Якими могли бути ці помилки?
2. Які аудиторські докази отримав для перевірки аудитор?
3. Які аудиторські процедури були для цього застосовані?

Задача № 7

Під час аудиторської перевірки було встановлено, що на вимогу - накладної з комори на виробництво замість затребуваної кухнею свинини була відпущена яловичина.

Необхідно вказати які можливі помилки могли бути допущені в цьому випадку?

Задача № 8

При перевірці операцій виробництва аудитор вирішує зробити відновлення кількісного обліку на кухні.

Необхідно обґрунтувати:

- 1) З якою метою аудитор робить відновлення обліку?
- 2) Які помилки могли бути виявлені?
- 3) Які аудиторські докази повинні бути використані?

Задача № 9

Аудитору вирішує перевірити правильність документального оформлення і відображення в обліку операцій відпуску продуктів і сировини з комори на кухню.

Необхідно вказати:

- 1) Які аудиторські докази потрібні аудитору для такої перевірки?
- 2) Які помилки можуть бути виявлені при перевірці?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Автоматизація оптової торгівлі [Електронний ресурс]. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://biznes.hhut.ru/2010/09/3-автоматизация-оптовой-торговли>
2. Акімова Н.С., Новицька Н.В. Облік знижок та методика їх розрахунку // Сборник материалов Международной научно-практической конференции: «Проблемы социально-экономического развития предпринимательства». - Монреаль, Канада. – 2014. – С. 87-92
3. Аудит: організація та методика (у структурно-логічних схемах ч. I, II): Навч. посіб. / Янчева Л.М., Макеєва З.О., Акімова Н.С. [та ін.]. – Х.: ХДУХТ, 2011 – 340 с.
4. Аудит: методологія та організація проведення : Навч. посіб. / Янчева Л.М., Макеєва З.О., Акімова Н.С., Топоркова О.В. [та ін.]. - Х.: ТОВ „Видавництво „Форт”, 2013 – 356 с.
5. Бардаш С.В. Місце і роль інвентаризації в теорії й практиці бухгалтерського обліку та господарського контролю /С.В. Бардаш // Науковий журнал : Таврійський науковий вісник. - Херсон : Айлант. - 2009. - № 62. - С. 262-274.
6. Белявцев М.І. Інфраструктура товарного ринку : навч. посібник / М.І. Белявцев, Л.В. Шестопалова. - К. : ЦУЛ, 2005. -416 с.
7. Білова Н. Знижки та розпродажі: правила відображення в обліку / Н. Білова // Податки та бухгалтерський облік. – 2009. – № 87. – С. 19–22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/golden/doc.html?id=10485>.
8. Білуха М. Теоретичні та методологічні засади електронного обліку господарської діяльності / М. Білуха, Т. Микитенко // Бухгалтерський облік і аудит. -2008.-№ 12.-С. 15-25.
9. Большой эконоический словарь : словарь / А.Н. Азрилиян, О.М. Азрилиян,Е.В. Калашникова и др.; ред. А.Н. Азрилияна. - [7-е изд., доп.]. - М. : Институт новой экономики, 2011. - 1472 с.
10. Бухгалтерський облік. Теоретичні основи. Просянюк Н.О., Ананська М.О., Кірсанова В.В., Станіславик О.В. Навчальний посібник. За редакцією доктора економічних наук, професора С.В. Філіппової. - Харків: Бурун Книга, 2010. - 240 с.
12. Бровко О.Т. Види знижок та порядок відображення їх в обліку / О.Т. Бровко, І.І. Катольо, В.В. Стич // Первая Международная научно-практическая конференция «Проблемы формирования новой экономики XXI века» (19 декабря 2008 года) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.confcontact.com./2008dec/8_brovko_kat.php
13. Буханцева М.В. Бухгалтерський облік у торгівлі : посібник / М.В. Буханцева, Г.В. Негода - К. : Ред. журн. «Вісник податкової служби України», 2005. - 48с.
14. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік у торгівлі: [підручник для

студ. вузів спец. 7.050106 «Облік і аудит»] // Ф.Ф. Бутинець, Н.М. Малюга; 2-ге вид. перероб. і доп. – Житомир: ПП«Рута», 2010. – 576 с..

15. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник / Ф.Ф. Бутинець та ін.; під заг. ред. [і з передм.] Ф.Ф. Бутиця. - [8-ме вид., доп. і перероб]. - Житомир : Рута, 2009.-912 с.

16. Вакарчук М.В. Облік у торгівлі, його автоматизація / М.В. Вакарчук [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=42434>

17. Виробничі запаси: облік і контроль // Практичне керівництво серії «Бібліотека «Баланс». - Дніпропетровськ : Баланс-Клуб, 2010. - № 11.-177 с.

18. Гаркуша Н.М. Економічний аналіз у підприємствах харчування і торгівлі : навч. посібник / Н.М. Гаркуша, Н.Б. Кащена, О.В. Цуканова. - Х. : ХДУХТ, 2007. - 245 с.

19. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами : практич. посібник / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко. - К. : Лібра, 2007. - 880 с.

20. Голов С.Ф. Фінансовий облік : підручник / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко, І.Ю. Кравченко, Г.А. Ямборко. - К. : Лібра, 2005. - 976 с.

21. Голуб Л.А. Социально-экономическая статистика : навч. посібник / Л.А. Голуб. - М. : ВЛАДОС, 2003. - 272 с.

22. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-ІУ, редакція від 03.02.2013, підстава 5073-17 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

23. Грабова Н.М. Бухгалтерський облік у галузях народного господарства : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / Н.М. Грабова. - К. : КНЕУ, 2003. - 203 с.

24. Грабова Н.Н. Бухгалтерский учет на производственных и в торговых предприятиях : учеб. пособие для студ. вузов / Н.Н. Грабова, В.Н. Добровский; под ред. Н.В. Кужельного. - К. : А.С.К.. 2006. - 624 с.

25. Губа Є. Знижки на товар / Є. Губа [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.dtk.com.ua>

26. Даненбург В. Основы оптовой торговли : практический курс : [Пер. с англ.] / В. Даненбург, Р. Монкриф, В. Тейлор. - М. : Сирин, 2003.- 248 с.

27. ДСТУ 4303-2004 Роздрібна та оптова торгівля. Терміни та визначення понять від 01.07.2005 : національний стандарт України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://dtk.blogspot.com/2012/11/43032004.html>

28. Дугіна СІ. Маркетингова цінова політика: навч. посібник / С. І. Дугіна. - К.: КНЕУ, 2005.-393 с.

29. Дупай М.М. Облік товарних операцій комерційної діяльності : навч. посібник / М.М. Дупай, Н.П. Михайлинин. — Тернопіль : Астон, 2005. — 272 с.

30. Ерофеева В.А. Аудит: учеб.пособие / Ерофеева В.А., Пискунов

В.А., Битюкова Т.А. – 2-е узд., перераб. и доп. – М.:Издательство Юрайт; ИД Юрайт, 2011. – 638 с.

31. Економічний аналіз в підприємствах торгівлі та харчування : навч. посібник / Н.М. Гаркуша, Н.Б. Кащена, О.В. Цуканова, Нат. М. Гаркуша : Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі. - Х., 2012. - 266 с.

32. Економічний аналіз діяльності підприємства: підручник / Є.В. Мних. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. - 514 с.

33. Экономическая энциклопедия. Политическая экономия : в 4-х т. / АН СССР. Отд-ние экономики ; гл. ред. А.М. Румянцев. - М. : Советская энциклопедия, 1978-1980. - (Энциклопедии. Словари. Справочники). - Т. 4. Социо-логия - Я : общественно-политическая литература. - 1980. - 672 с.

34. Завгородній В.П. Автоматизація бухгалтерського обліку, контролю, аналізу : навч. посібник / В.П. Завгородній. - К. : А.С.К., 2008. - 458 с.

35. Занько Б.І. Облік торгових знижок на підприємствах торгівлі / Б.І. Занько //Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. - 2006.-№1.-С. 100-106.

36. Земляков І.С. Основи маркетингу: навч. посібник / І.С. Земляков, І.Б. Рижий, В.І. Савич. - К. : ЦУЛ, 2004. - 352 с.

37. Золотухін О. Визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення матеріальних цінностей. Податковий та бухгалтерський облік / О. Золотухін // Вісник податкової служби України. - 2011. - № 35. - С. 39-47.

38. Иваненко В.В. Ценообразование : учеб. пособие / В.В. Иваненко. - [2-е изд., перераб. и доп.]. -Х. :Издательский Дом «ИНЖЕК», 2003. - 152 с.

39. Івахненков С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту : навч. посібник / С.В. Івахненков. - [3-те вид., випр. і доп.]. - К. : Знання, 2006. - 350 с.

40. Інформаційні системи та технології в обліку: Навч. посіб. / Янчева Л.М., Акімова Н.С., Топоркова О.В., Рудіян Л.П., Наумова Т.А. - Х.: Вид-во Форт, 2014. – 326 с.

41. Інструкція із застосування норм природного убутку продовольчих товарів у торгівлі та затвердження норм природного убутку [Електронний ресурс]. : [затв. наказом Міністерства торгівлі СРСР від 02.04.87 № 88, редакція від 19.09.2003, підстава у_605569-03] - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0088400-87>

42. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків [Електронний ресурс]. : [затв. наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 № 69, редакція від 18.11.2011, підстава 2I263-11]. - Режим доступу: : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0202-94>

43. Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті [Електронний ресурс]. : [затв. постановою Правління Національного банку України від 21.01.2004 №22, редакція від

- 08.02.2013, підстава 20168-13]. -Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>
44. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс]. : [затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291, редакція від 16.07.2012, підстава 2І011-12]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
45. Інструкція про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за кількістю [Електронний ресурс] : [затв. постановою Державного арбітражу при Раді Міністрів СРСР від 15.06.1965 №П-6, редакція від 23.07.1975, підстава у01 15400-75]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/va006400-65>
46. Інструкція про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за якістю [Електронний ресурс] : [затв. постановою Державного арбітражу при Раді Міністрів СРСР від 25.04.1966 № П-7, редакція від 23.07.1975, підстава у01 15400-75]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/va007400-66>
47. Інструкція про порядок реєстрації виданих, повернутих і використаних довіреностей на одержання цінностей [Електронний ресурс]: [затв. наказом Міністерства фінансів України від 16.05.1996 № 99, редакція від 01.06.2008, підстава20445-08] - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0293-96>
48. Інформаційні системи та технології в обліку: Навч. посіб. / Янчева Л.М., Акімова Н.С., Топоркова О.В., Рудіян Л.П. - Х.: ХДУХТ, 2011 – 277 с.
49. Карпова В. Витрати на доставку товарів у податковому обліку / В. Карпова // Бухгалтерський тиждень. - 2011. — № 31 (500). - С. 14-16.
50. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс]. : [Кодекс України, Закон від 10.12.1971 №322-УШ, редакція від 09.12.2012, підстава 5462-17]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
51. Колесніков О.В. Ціноутворення : навч. посібник / О.В. Колесніков. - [4-е вид., перероб. та доп.] - К. : ЦУЛ, 2010. - 156 с.
52. Конституція України [Електронний ресурс]. - [Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР, тлумачення від 12.04.2012, підстава у009р710-12] -Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>
53. Короп А. Диллерские контракты и скидки: Стимулирование лучших / А. Короп // Бухгалтерия. - 2007. -№9. - С.57-62.
54. Котенко Л.М. Облік товарних операцій в підприємствах торгівлі та ресторанного господарства: навч. посібник / Л.М. Котенко, Н.В. Манжос, Н.В. Бойченко. - Х., 2008. - 323 с.

55. Котенко Л.М., Поливана Л.А. Фінансові результати торговельних підприємств : теорія, облік та аналіз : монографія / Л.М. Котенко, Л.А. Поливана.- Х. : Віровець А.П. «Апостроф», 2011. - 258 с.
56. Крутова А. Облік продажу товарів зі знижками / А. Крутова // Бухгалтерський облік і аудит. - 2010. - № 12. - С. 33-43.
57. Лист Мінекономрозвитку і торгівлі від 19.11.2012 р. № 3502-05/43517-14 і від 12.06.2015 р.
58. Лист Держслужби з питань підприємництва від 11.01.2014 р. № 196/0/20-14
59. Мазаракі А.А. Економіка торговельного підприємства / А.А. Мазаракі ; під ред. Н.М. Ушакової. - К. : Хрещатик, 1999. - 800 с;
60. Малишкін О. Інвентаризація: бухгалтерський і податковий аспекти / О. Малишкін, М. Кац // Бухгалтерський облік і аудит. - 2012. - № 2. - С. 3-12.
61. Маркетинг : енциклопедія : [пер. с англ.] / [под. ред. М. Бейкера]. - СПб : Питер, 2002. - 1198 с. - (Бизнес-класс).
62. Маркс К. Сочинення : в 30 т. - Т. 24 / К. Маркс, Ф. Энгельс. - [2-е изд.]. - М. : Госполитиздат, 1961, -С. 156.
63. Марцин В.С. Економіка торгівлі / Экономика торговли. : підручник / В.С. Марцин. - К. : Знання, 2006. - 402 с.
64. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів [Електронний ресурс] : [затв. наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007. № 2]. -Режим доступу : http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article%3Fart_id=66826&cat_id=50097
65. Методичні рекомендації із застосування регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами [Електронний ресурс]. : [затв. наказом Міністерства фінансів України від 15.06.2011 № 720] - Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>
66. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності [Електронний ресурс]. : [затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 № 433]. - Режим доступу : http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=373066&cat_id=293536
67. Методичні рекомендації щодо застосування регістрів бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. : [затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 № 356]. - Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0356201-00>
68. Місюров А.В. Інформаційні системи і технології в обліку : конспект лекцій /А.В. Місюров. - Х. : ХНАМГ, 2008. - 89 с.
69. Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : підручник / Є.В. Мних. -К. : КНТЕУ, 2008. - 514 с.
70. Муравський Вол. Організація обліку товарних запасів з використанням автоматизованих інформаційних технологій / Вол. Муравський, Вас. Муравський // Економічний аналіз. - 2010. - Вип. 6. - С.

128-130.

71. Нестеренко О.О. Оборотно́сть товарних запасів як найважливіший показник ефективності їх використання / О.О. Нестеренко // зб. тез доп. міжнар. наук.- практ. конф. «Роль і місце бухгалтерського обліку, контролю й аналізу в розвитку економічної науки та практики». - К. : КНЕУ, 2010. - С. 457-459.

72. Облік та аудит товарних операцій: »: Навч. посіб. для студентів напряму підготовки 6.030509 «Облік та аудит/ Янчева Л.М., Акімова Н.С., Леонова Л.М., Рудіян Л.П. - Х.: ХДУХТ, 2010 – 114 с.

73. Облік у торгівлі // Податки та бухгалтерський облік. Спецвипуск. - 2012. - №4 (208).-128 с.

74. Об утверждении форм первичной учетной документации для предприятий и организаций [Электронный ресурс]. : [утв. постановлением Государственного комитета СССР по статистике от 28.12.1989 № 241, редакція від 30.01.2003, підстава у5_1 8202-03].. Режим доступу : [http:// zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0241697-89](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0241697-89)

75. Общая экономическая ситуация в Украине. Предварительные итоги социально-экономического положения Украины за 2012 год [Электронный ресурс]. - [Режим доступу] : http://medpharmconnect.com/Ukrainian_market/Ukrainian_economical_situation.htm

76. Огійчук М.Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : підручник / М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, М.І. Беленкова та ін. ; за ред. проф. М.Ф. Огійчука. - [6-те вид., перероб. і допов.]. - К. : Алерта, 2011. -1042 с.

77. Олійник А.П. Сучасні методи обліку виробничих запасів / А.П. Олійник // Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». 36. наук, праць. Луцький національний технічний ун-т. Випуск 9 (33).- Ч. 2. - Редкол. : відп. ред.. д. е. н. ,проф. Герасимчук З. В. - Луцьк, 2012. - С. 507-513.

78. Офіційний сайт Державного комітету статистики [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

79. Охорона праці на підприємстві: поради щодо оформлення та обліку //Практичне керівництво серії «Бібліотека Баланс». - № 12. - Дніпропетровськ: ТОВ «Баланс-Клуб», 2012. - 112 с.

80. Павленко А.Ф. Теорія та практика маркетингу в Україні : монографія /А.Ф. Павленко, А.В. Войчак, В.Я. Кардаш, В.П. Пилипчук та ін ; за наук. ред. д.е.н., проф., акад. АПН України А.Ф. Павленка. - К. :КНЕУ, 2005. - 584 с.

81. Парус-Предприятие. Принципы построения. - К. : СП «Парус-Украина», 1999. - 29 с.

82. Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат [Електронний ресурс] : [затв. постановою Кабінету міністрів України від 27.06.2003 №994, редакція від 02.04.2011, підстава 321-2011-п]. - Режим доступу : [http:// zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994-2003-п](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994-2003-п)

83. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : [затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291, поточна редакція від 09.12.11]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>
84. Податковий кодекс України від 02.12.10 № 2755-VI, поточна редакція від 01.04.2013, підстава 5503-17 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
85. Положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд [Електронний ресурс] : [затв. постановою Кабінету міністрів України від 22.06.99 №1109, редакція від 01.11.2011, підстава 1109-2011-п]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1109-99-п>
86. Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку [Електронний ресурс] : [затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 № 88, редакція від 06.12.2010, підстава 21181-10]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>
87. Положення про електронні гроші в Україні, затверджене постановою Правління НБУ від 04.11.2010 р. № 481.
88. Положення про порядок уцінки і реалізації продукції, що залежала, з групи товарів широкого вжитку, продукції виробничо-технічного призначення та надлишкових товарно-матеріальних цінностей [Електронний ресурс] [затв. наказом Міністерства економіки і Міністерства фінансів від 10.09.1996 №120/190, редакція від 29.12.1999, підстава 20921-99]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0546-96>
89. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [Електронний ресурс]. : [затв. наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 № 246, редакція від 25.01.2013, підстава 20008-13]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
90. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [Електронний ресурс]. : [затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999. № 290, редакція від 10.01.2012, підстава 21556-11]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
91. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [Електронний ресурс]. : [затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318, редакція від 10.01.2012, підстава 21556-11]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
92. Порядок ведення реєстру виданих та отриманих податкових накладних [Електронний ресурс]. : [затв. наказом Міністерства фінансів України від 17.12.2012 № 1340, поточна редакція - прийняття від 17.12.2012]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0201-13>
93. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей [Електронний ресурс]. : [затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.96 № 116, редакція від

16.12.2011, підстава 1253-2011-п]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/116-96-п>

94. Порядок заповнення податкової накладної [Електронний ресурс]. : [затв. наказом Міністерства фінансів України від 01.11.2011 № 1379, поточна редакція - прийняття від 01.11.2011]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1333-11>

95. Практикум з фінансового та управлінського обліку за національними стандартами : навч. посібник / М.Ф. Огійчук, Л.Г. Панченко, Л.О. Сколотій, Т.П. Шев'якова ; за ред. проф. М.Ф. Огійчука. - [2-ге вид., перероб. і доп.]. - К. : Алерта, 2013.-608 с

96. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс]. : [Закон України від 16.07.99 № 996-ХІУ, редакція від 02.12.2012, підстава 5463-17]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

97. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні [Закон України від 05.04.2001 р. № 2346-III].

98. Про електронну комерцію [Закон України від 03.09.2015 р. № 675-VIII].

99. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності [Електронний ресурс]. : [Закон України від 23.09.1999 №1105-ХІУ в редакції від 09.12.2012, підстава 5462-17]. - Режим доступу : < <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1105-14> >

100. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс]. : [затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73]. - Режим доступу : http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=366860&cat_id=285157

101. Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. : [наказ Міністерства фінансів України від 19.04.2001 №186 в редакції від 28.10.2011, підстава 21181-11]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>

102. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності [Електронний ресурс]. : [Закон України від 05.04.2007 № 877-V, редакція від 05.01.2013, підстава 5502-17]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/877-16>

103. Про охорону праці [Електронний ресурс]. : [Закон України від 14.10.1992 № 2694-ХН, редакція від 18.11.2012, підстава 5459-17]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z2694-12>

104. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні [Електронний ресурс]. : [Закон України від 05.04.2001 № 2346-III, редакція від 01.01.2013, підстава 5178-17, 5518-17]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>

105. Просування товарів // Все про бухгалтерський облік. Спецпроект

«ТОП 20». - 2012.-Ч. I.-С.28-80.

106. Русско-английский внешнеторговый и внешнеэкономический словарь / И.Ф. Жданова [и др.]. - М. : Русский язык, 2001. - 1022 с.

107. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень ДСН 3.3.6.042-99 [Електронний ресурс]. : [затв. постановою Головного державного санітарного лікаря України від 01.12.1999 №42]. - Режим доступу : [http:// document.ua/sanitarni-normi-mikroklimatu-virobnichih-primishen-nor4880.html](http://document.ua/sanitarni-normi-mikroklimatu-virobnichih-primishen-nor4880.html)

108. Семенець А.О. Проблеми управління знижками на підприємстві // Економічний простір : 36. наук, праць. - Дніпропетровськ : ПДАБА, 2009. - №22/11. - С. 234-238.

109. Система стандартов безопасности труда. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны: ГОСТ 12.1.005-88 [Електронний ресурс] :[затв постановою Держстандарта СРСР від 29.09.1988 № 3388, в ред. зміни №1 від 06.2000]. - Режим доступу : [http:// www.derevgrad.ru/stroitelstvo/ohrana-truda/gost-12-1-005-88-sistema-standartov-bezopasn.html](http://www.derevgrad.ru/stroitelstvo/ohrana-truda/gost-12-1-005-88-sistema-standartov-bezopasn.html)

110. 1С: Бухгалтерія 8 для України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : [http:// www.voloshyn.com.ua/pages/programs/](http://www.voloshyn.com.ua/pages/programs/)

111. 1С: Бухгалтерія 8 для України (автоматизації бухгалтерського й податкового обліку) [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://proaudit.com/ua/prog/1s-buxgalteriya-8-dlya-ukraini-avtomatizacii-buxgalterskogo-i-podatkovogo-obliku.phtml>

112. 1С: Предприятие. Версия 7.7. Бухгалтерский учет. Руководство пользователя. - М. : Фирма «1с», 1999. - 460с

113. Ситник В.Ф. Основи інформаційних систем : навч. посібник / В.Ф. Ситник, Т.А. Писаревська, Н.В. Єрьоміна, О.С. Краєва ; за ред. В.Ф. Ситника. - К. : КНЕУ, 2001. - 420 с.

114. Скічко О. Бухгалтерський облік результатів інвентаризації (пересортиця, нестачі, надлишки) / О.Скічко // Вісник податкової служби України. - 2009. - № 45. - С. 35-37.

115. Солошенко Л.Ю. Учет запасов по П(С)БУ : учеб. пособие / Л.Ю. Солошенко. - Х. : Фактор, 2006. - 132 с.

116. Соколов Б.Н. Внутренний аудит и контроль: организация, методика, практика / Соколов Б.Н. – М.: Издательский Дом «Бухгалтерский учет», 2010. – 272 с.

117. Статистичний збірник: Україна в цифрах у 2014 році / За редакцією Жук Ірини Миколаївни, - Київ. – 2015. – 238 с.

118. Сук Л.К. Фінансовий облік : навч. посібник / Л.К. Сук, П.Л. Сук. - К. : Знання, 2012. - 647 с.

119. Типові форми первинних облікових документів з обліку сировини і матеріалів [Електронний ресурс]. : [затв. наказом Міністерства статистики України від 21.06.96 № 193]. - Режим доступу : [http:// zakon.nau.ua/doc/?code=v0193202-96](http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0193202-96)

120. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і

- звітність : підручник / Н.М. Ткаченко. - [5-те вид., доп. і перероб.]. - К. : Алерта, 2011.-976 с.
121. Учет в торговле : практ. рук. / Е.Аверьянов и др.; гл. ред. А.Бабак. - Днепропетровск, 2007. - 173 с.
122. Фінансовий облік : навч. посібник / В.К. Орлова, Л.А. Костецька, М.С. Орлів та ін. ; за ред. В.К. Орлової, М.С. Орлів, С.В. Хоми. - К. : ЦУЛ, 2010.-510 с.
123. Хоменко Н.В., Карпенко О.В., Верига Ю.А. Товарні запаси: проблеми обліку, контролю та звітності : монографія / Н.В Хоменко, О.В. Карпенко, Ю.А. Верига - Полтава : РВВ ПУСКУ, 2008. - 153 с.
124. Хохлов В.О. Маркетингова цінова політика: [конспект лекцій] / В.О. Хохлов. – Сімферополь: КЕІ «КНЕУ ім. В. Гетьмана», 2012. – 21 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/18490618/marketing/vidi_znizhok.
125. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]. : [Кодекс від 16.01.2003 № 435-ГУ, редакція від 19.01.2013, підстава 5495-17]. - Режим доступу : < [http:// zakon4.rada.gov.ua/laws/show/ 435-15](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15)>
126. Янчева Л.М. Інформаційні системи та технології в обліку: Навч. посіб. / Янчева Л.М., Акімова Н.С., Топоркова О.В., Рудіян Л.П., Наумова Т.А. - Х.: Вид-во Форт, 2014. – 326 с.
127. Янчева Л.М. Концептуальний підхід до організації і методики проведення внутрішнього аудиту розрахунків за товарними операціями /Янчева Л.М. Акімова Н.С., Наумова Т.А.,Бойченко // Прогресивна техніка та технології харчових виробництв ресторанного господарства і торгівлі. Зб. наук. Праць: / У 2-х ч./ Харк. Держ. Унів. Харч. Та торг., - Харків, 2014. – С.123-135.

Навчальне видання

Укладачі:
АКИМОВА Наталія Сергіївна
КАШПЕРСЬКА Анастасія Іванівна

**ОБЛІК І АУДИТ В ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ ТА
РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА**
Практикум

для поточного контролю знань студентів
напряму підготовки
071 «Облік і оподаткування»

План 2017 р., поз. 105

